

บทที่ 4

การอธิบายของท่านหญิงอาอิชะฮฺ رضي الله عنها ในสุเราะฮ์อันนิสาอ์

4.1 การอธิบายอัลกุรอาน

4.1.1 ความหมายของตัฟซีร์

เชิงภาษาศาสตร์

คำว่า “تفسير” เป็นคำภาษาอาหรับมาจากรากศัพท์คำว่า تَفَسَّرَ يُفَسِّرُ تَفْسِيرًا ซึ่งแปลว่าการอธิบาย หรือเปิดเผยความหมายของคำหรือประโยค (al-Wasit, n.d. : 2/688) การนำเอาคำว่า “ตัฟซีร์” มาใช้กับการอธิบายอัลกุรอานได้จากคำตรัสของอัลลอฮ์ ﷻ ว่า :

﴿وَلَا يَأْتُونَكَ بِمَثَلٍ إِلَّا جِئْنَاكَ بِالْحَقِّ وَأَحْسَنَ تَفْسِيرًا﴾

(الفرقان: الآية 33)

ความว่า: “และพวกเขาจะไม่นำข้อเปรียบเทียบ (ข้อสงสัย) ใดๆมา ยังเจ้าเว้นแต่เราจะได้นำมาให้เจ้า และการอธิบายอย่างดียิ่ง”

(อัลฟุรกออน อายะฮ์ 33)

คำตรัส ท่านอิบนุ อับบาต ได้อธิบายว่า หมายถึง การอธิบายตามหลักภาษาอาหรับความหมายของแต่ละคำตามหลักภาษาศาสตร์นั้นมักจะแสดงถึงลักษณะทั่วไป ไม่เฉพาะเจาะจงกับใครคนใดคนหนึ่ง เช่น การอธิบายอัลกุรอาน การอธิบายหะดีษ การอธิบายคำกลอน เป็นต้น

เชิงวิชาการ

อิมามอัชชะรกะซีได้นิยามว่า วิชาที่ช่วยให้เข้าใจคัมภีร์ของอัลลอฮ์ ﷻ ที่ถูกประทานลงมาให้แก่ท่านนบีมุฮัมมัด การอธิบายความหมาย การรับหุกุมจากอายะฮ์ และการแจกแจงหิกมะฮ์ของอัลกุรอาน เป็นต้น (al-Zarkasyi, n.d. : 1/174)

อุละมาอ์บางท่านได้ให้ความหมายว่า วิชาที่ว่าด้วยการแสวงหาความรู้เกี่ยวกับวิธีการกล่าวถึงอัลกุรอาน เพื่อจะได้รู้ถึงจุดประสงค์ของอัลกุรอานตามความสามารถของแต่ละคน

4.1.2 ความหมายของตะอ์วีล

เชิงภาษาศาสตร์

คำว่า “ตะอ์วีล” มาจากรากศัพท์คำว่า “أَوَّلٌ يُؤَوَّلُ تَأْوِيلًا” แปลว่าการตีความ การทำนาย การทำให้กระจ่าง หรือกลับไปสู่ที่เดิม

อิมามอัลญะฮะรียฺ กล่าวว่า การตะอ์วีล คือ การตีความคำพูดกลับไปยังความหมายเดิมของคำที่ไม่มีความเกี่ยวข้องกับคำนั้น ทั้งทางด้านความหมายหรือการนำไปใช้

มีอุละมาอ์ อะฮฺลฺ อัลกะลามบางท่านมีความเห็นว่า การตะอ์วีล เป็นการเปลี่ยนความหมายของคำโดยไม่จำเป็นต้องสอดคล้องกับความหมายของภาษาอาหรับเดิมหรือไม่ก็ตาม

เชิงวิชาการ

ในการกำหนดความหมายของตะอ์วีลตามหลักวิชาการ อุละมาอ์มุสลิมที่มีความเชี่ยวชาญด้านอะกีดะฮฺมีความเห็นที่แตกต่างกันสามารถแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มดังต่อไปนี้

กลุ่มที่ 1 กลุ่มอุละมาอ์มุตะก๊อดิมน¹⁵ ได้ให้ความหมายของการตะอ์วีล มี 2 ความหมาย คือ

ความหมายที่ 1 ตะอ์วีล อัลกะลาม (أَوَّلُ الْكَلِمِ تَأْوِيلًا) แปลว่า การตีความคำพูด หมายความว่า การตีความคำพูด ซึ่งนำไปสู่ความหมายเดิมของคำนั้นๆ

ความหมายที่ 2 ตะอ์วีล อัลกะลาม (أَوَّلُ الْكَلِمِ تَأْوِيلًا) แปลว่าการตีความคำพูด หมายความว่า การอธิบายหรือการชี้แจงคำพูด (Mannā‘ al-Qattān, 1990 : 323) ความหมายการตะอ์วีลในลักษณะเป็นความหมายของ อุละมาอ์ ตัฟสีร์ส่วนใหญ่ เช่น อิมามอิบนุ กะษีร และอิมามท่านอื่นๆ

กลุ่มที่ 2 อุละมาอ์มุตะอัคคิรูน¹⁶ ตามทัศนะและการปฏิบัติของอุละมาอ์มุตะอัคคิรูน การตะอ์วีล มี 2 ความหมาย ได้แก่

ความหมายที่ 1 ความหมายของอุละมาอ์อัลเคาะลัฟ

การตะอ์วีล หมายถึง การเปลี่ยนความหมายของคำ (อายะฮฺ) จากความหมายที่เข้มแข็งกว่า (معنى موحح) เป็นความหมายที่อ่อนกว่า (معنى راحح) ด้วยหลักฐานบ่งชี้

¹⁵ อุละมาอ์ มุตะก๊อดิมน หมายถึง อุละมาอ์ที่มีชีวิตอยู่ในช่วง 300 ปีแห่งอิญญะเราะฮฺศักราช

¹⁶ อุละมาอ์ มุตะอัคคิรูน หมายถึง อุละมาอ์ที่มีชีวิตอยู่หลังจาก 300 ปีแห่งอิญญะเราะฮฺศักราช

อุละมาอ์มุตะอัคคิรูนกลุ่มนี้ ได้แก่ อะฮฺลุ อัลกะลาม(นักกกเทววิทยา)และ อัลอะชาอิเราะฮฺ เช่น อิมามมอัลดะเราะมะฮฺนุ อิมามอัลมาตุรียดี อิมามอัลฟิครุ อรรอชีฮ์ และ อิมามอัลเฆาะชะลีฮ์

ความหมายที่ 2 ความหมายของอุละมาอ์ฟิร็อก

การตะอ์วีล หมายถึงการเปลี่ยนความหมายของคำ (อายะฮฺ) เป็นความหมายอื่นที่ นอกเหนือจากความหมายของตัวบท

อุละมาอ์กลุ่มนี้มี 6 กลุ่ม ได้แก่ ซิอะฮฺ¹⁷ เคาะวาริจญ์¹⁸ มุอะตะซิละฮฺ¹⁹ญะฮุมียะฮฺ²⁰ บาฎินียะฮฺ²¹ และพะลาทิพะฮฺ²²

จากความหมายของการตะอ์วีลดังที่ได้กล่าวข้างต้น การตะอ์วีลถูกนำไปใช้ในกลุ่ม อุละมาอ์ 3 ความหมายด้วยกันคือ

1. การตะอ์วีล หมายถึง การตีความอายะฮฺอัลกุรอานกลับไปสู่ความหมายเดิมของ อายะฮฺ เป็นความหมายของอุละมาอ์สะลัฟ

2. การตะอ์วีล หมายถึง การเปลี่ยนความหมายของคำ(อายะฮฺ)จากความหมายที่แท้จริง กว่า เป็นความหมายที่อ่อนกว่าเมื่อมีหลักฐานด้วยหลักฐานบ่งชี้สามารถจะทำการตะอ์วีลได้ เป็น ความหมายของอุละมาอ์ อะฮฺลุ อัลกะลาม และอัลอะชาอิเราะฮฺ

3. การตะอ์วีล หมายถึงการเปลี่ยนความหมายเดิมของตัวบท(อายะฮฺ)เป็นความหมาย อื่นที่มีใช้ความหมายของอายะฮฺนั้นๆเป็นความหมายของอุละมาอ์ อะฮฺลุ อัลฟิร็อก

4.1.3 ความสำคัญของการตีฟิร็อกอัลกุรอาน

หนังสือตีฟิร็อกมีความสำคัญมากต่อสังคมมุสลิม โดยเฉพาะด้านวิชาการ เช่น

1. ช่วยให้เข้าใจความหมายของอัลกุรอาน ทั้งที่เป็นอายะฮฺมุหะมาดและอายะฮฺ มุตะซาบิฮาด

2. ช่วยให้สามารถนำคำสั่งใช้ของอัลลอฮฺ ชะมาใช้ได้อย่างถูกต้อง

3. ช่วยให้ทราบถึงความพยายามของอุละมาอ์ในการอธิบายความหมายของอัลกุรอาน

¹⁷ กลุ่มผู้ที่สนับสนุนอะลีฮ์ เบ็น อะบี ฏอลิบ เป็นเคาะลีฟะฮฺอุมมุดดีนหลังจากท่านนบีมุฮัมมัดﷺ

¹⁸ กลุ่มผู้ที่ต่อต้านอะลีฮ์ เบ็น อะบี ฏอลิบ เมื่อมีการประนีประนอมกับมอวียะฮฺในสงครามคิฟฟัยน

¹⁹ กลุ่มผู้ที่แยกตัวออกจากอะลีฮ์ เบ็น อะบี ฏอลิบ

²⁰ ญะฮุม เบ็น ค็อฟฟวาน

²¹ กลุ่มผู้ที่สนับสนุนมัฆญุน เบ็น ดิฮ็อร อัลเคาะดาฮฺ หรือ ที่เรียกว่า พวกกออัลเคาะรอมีญะฮฺ

²² กลุ่มผู้ที่ทำการตะอ์วีลอายะฮฺที่เกี่ยวกับคุณลักษณะของอัลลอฮฺ

4.ช่วยให้ทราบถึงข้อบิดเบือนของผู้ที่ไม่หวังดีต่ออัลกุรอาน

5.ช่วยให้สามารถแยกแยะความดีออกจากความชั่วได้อย่างถูกต้องมากที่สุด

นอกจากจะช่วยให้เข้าใจความหมาย เจตนารมณ์ และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับอัลกุรอาน บรรดาอุละมาอ์ได้มีการอธิบายว่า การตีฟีรอัลกุรอานจัดอยู่ในหุก่ม ฟีรฎุกิฟายะฮฺ อิมามอัลอัศบะฮานีย์ กล่าวว่า “สิ่งที่ประเสริฐสุดที่สามารถให้ความรู้แก่สังคมได้คือ การตีฟีรอัลกุรอาน” จะได้รับหลักการ แนวทาง วิธีการตีฟีร และการนำอายะฮฺไปใช้เป็นหลักฐาน

4.1.4 ประโยชน์ของการตีฟีรอัลกุรอาน

ประโยชน์ของการตีฟีรอัลกุรอาน มีดังนี้

1. ช่วยในด้านการเรียนอัลกุรอานและเข้าใจอัลกุรอานอย่างแท้จริง อีกทั้งยังสามารถกำหนดหุก่มและระดับจากอัลกุรอานได้
2. ผู้ที่เรียนตีฟีรสามารถใช้เป็นอาวุธในการปกป้องศัตรูที่จะทำลายอิสลามทางด้านอัลกุรอาน
3. ช่วยให้รู้ว่าความรู้ของอัลลอฮ์นั้นมันยิ่งใหญ่และกว้างขวางเพียงใด
4. จากการศึกษาตีฟีรและศึกษาภาษาอาหรับทำให้รู้ว่าอัลกุรอานนั้นเป็นภาษาที่ฟาสิฮฺ (ชัดเจน) “ญาวามืออัลกาเล็ม” กล่าวคือเป็นคำที่ย่อโดยมีความหมายที่ลึกซึ้งและกว้างขวาง
5. ทำให้เรานั้นชอบออกในเวลาละหมาดเพราะเราเข้าใจความหมายและสิ่งที่มีอยู่ในอายะฮฺ
6. ทำให้เพิ่มอิมานเนื่องจากศึกษาตีฟีรและได้เข้าไปในหมู่ของมนุษย์ที่ท่านนบีได้กล่าวไว้ว่า “บุคคลที่ประเสริฐและดีเลิศที่สุดในหมู่พวกท่านทั้งหลายนั้นก็คือผู้ที่ศึกษาเรียนรู้อัลกุรอานและสอนอัลกุรอาน

4.2 การอธิบายของท่านหญิงอาอิชะฮฺ

4.2.1 ข้อมูลของอายะฮฺที่เกี่ยวข้อง

อายะฮฺทั้งหมดที่มีอยู่ในสุเราะฮฺอันนิสาอ์มีทั้งหมด 176 อายะฮฺโดยพบว่าท่านหญิงอาอิชะฮฺ ได้มีการอธิบาย 15 อายะฮฺ

อายะฮฺที่ 1 อัลลอฮฺ ตรัสไว้ในอัลกุรอานว่า:

﴿ وَإِنْ خِفْتُمْ أَلَّا تُقْسِطُوا فِي الْيَنْبِئِ فَأَنْكِحُوا مَا طَابَ لَكُمْ مِنَ النِّسَاءِ مِثْنِ
وَتِلْكَ وَرُبِعٌ فَإِنْ خِفْتُمْ أَلَّا تَعْدِلُوا فَوَاحِدَةٌ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ ذَٰلِكَ أَدْنَىٰ
أَلَّا تَعُولُوا ﴿٣﴾

(النساء : الآية 3)

ความว่า: “และหากพวกเจ้าเกรงว่าจะไม่สามารถให้ความยุติธรรมใน
บรรดาเด็กกำพร้าได้ก็จงแต่งงานกับผู้ที่ดีแก่พวกเจ้าในหมู่สตรีสอง
คนหรือสามคนหรือสี่คนแต่ถ้าพวกเจ้าเกรงว่าพวกเจ้าจะให้ความ
ยุติธรรมไม่ได้ก็จงมีแต่หญิงเดียวหรือไม่ก็หญิงที่มีอชวาของพวกเจ้า
ครอบครองอยู่นั้นเป็นสิ่งที่ใกล้ยิ่งกว่าในการที่พวกเจ้าจะไม่ล่าเอียง”

(อันนิสาอฺ อายะฮฺ 3)

อายะฮฺที่ 2 อัดลอสฺ ๒๕๕ ตรีส ๖ ไว้ในอัลกุรอานว่า:

﴿ وَءَاتُوا النِّسَاءَ صَدَقَاتِهِنَّ نِحْلَةً فَإِنْ طِبَّنَ لَكُمْ عَنْ شَيْءٍ مِّنْهُ فَكُلُوهُ
هِنَاتًا مَّرِيئًا ﴿٤﴾

(النساء : الآية 4)

ความว่า: “และจงให้แก่บรรดาหญิงซึ่งมะฮัรของนางด้วยความเต็ม
ใจ แต่ถ้านางเห็นชอบที่จะให้สิ่งหนึ่งแก่พวกเจ้าจากมะฮัรนั้นแล้ว ก็
จงบริโภคสิ่งนั้นด้วยความเอร็ดอร่อยและโอชา”

(อันนิสาอฺ อายะฮฺ 4)

อายะฮฺที่ 3 อัดลอสฺ ๒๕๕ ตรีส ๖ ไว้ในอัลกุรอานว่า:

﴿ وَأَبْلُوا الْيَنْبِئِ حَتَّىٰ إِذَا بَلَغُوا النِّكَاحَ فَإِنْ آنَسْتُمْ مِنْهُمْ رُشْدًا فَادْفَعُوا
إِلَيْهِمْ أَمْوَالَهُمْ وَلَا تَأْكُلُوهَا إِسْرَافًا وَبِدَارًا أَنْ يَكْبَرُوا وَمَنْ كَانَ غَنِيًّا
فَلْيَسْتَعْفِفْ وَمَنْ كَانَ فَقِيرًا فَلْيَأْكُلْ بِالْمَعْرُوفِ فَإِذَا دَفَعْتُمْ إِلَيْهِمْ
أَمْوَالَهُمْ فَأَشْهِدُوا عَلَيْهِمْ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ حَسِيبًا ﴿٦﴾

(النساء : الآية 6)

ความว่า: “และจงทดสอบบรรดาเด็กกำพร้าคุณกระทั่งพวกเขาบรรลุวัยสมรสถ้าพวกเขาเห็นว่าในหมู่พวกเขานั้นมีไหวพริบรู้คิดรู้ถูกแล้ว ก็จงมอบทรัพย์ของพวกเขาให้แก่พวกเขาไปและจงอย่ากินทรัพย์นั้นโดยฟุ่มเฟือยและรีบเร่งก่อนที่พวกเขาจะเติบโตและผู้ใดเป็นผู้มั่งมีก็จงควั่นเสียดและผู้ใดเป็นผู้ยากจนก็จงกินโดยชอบธรรมครั้งเมื่อพวกเขาได้มอบทรัพย์ของพวกเขาให้แก่พวกเขาไปแล้วก็จงให้มีพยานยืนยันแก่พวกเขาและเพียงพอแล้วที่อัลลอฮ์เป็นผู้ทรงสอบสวน”

(อันนิสาอฺ อายะฮฺ 6)

อายะฮฺที่ 4 อัลลอฮ์ ﷻ ตรัสไว้ในอัลกุรอานว่า:

﴿ حُرِّمَتْ عَلَيْكُمْ أُمَّهَاتُكُمْ وَبَنَاتُكُمْ وَأَخَوَاتُكُمْ وَعَمَّاتُكُمْ
وَخَالَاتُكُمْ وَبَنَاتُ الْأَخِ وَبَنَاتُ الْأَخْتِ وَأُمَّهَاتُكُمْ أَلْتِي
أَرْضَعْتَكُمْ وَأَخَوَاتُكُمْ مِّنَ الرَّضْعَةِ ﴾ (٢٣)

(النساء : الآية 23)

ความว่า: “ที่ได้ถูกห้ามแก่พวกเจ้านั้นคือมารดาของพวกเจ้า ลูกหญิงของพวกเจ้า พี่น้องหญิงของพวกเจ้า พี่น้องหญิงแห่งบิดาของพวกเจ้า และพี่น้องหญิงแห่งมารดาของพวกเจ้า บุตรหญิงของพี่หรือน้องชายของพวกเจ้า บุตรหญิงของพี่หรือน้องหญิงของพวกเจ้า และมารดาของพวกเจ้าที่ให้นมแก่พวกเจ้าและพี่น้องหญิงของพวกเจ้า”

(อันนิสาอฺ อายะฮฺ 23)

อายะฮฺที่ 5 อัลลอฮ์ ﷻ ตรัสไว้ในอัลกุรอานว่า:

﴿ وَاعْبُدُوا اللَّهَ وَلَا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا ۚ وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا وَبِذِي
الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسْكِينِ وَالْجَارِ ذِي الْقُرْبَىٰ وَالْجَارِ
الْجُنُبِ وَالصَّاحِبِ بِالْجَنبِ وَابْنِ السَّبِيلِ وَمَا مَلَكَتْ
أَيْمَانُكُمْ ۚ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ مَن كَانَ مُخْتَالًا فَخُورًا ﴾ (٢٦)

(النساء : الآية 36)

ความว่า: “และจงเคารพสักการะอัลลอฮ์เถิด และอย่าให้มีสิ่งหนึ่งสิ่งใดเป็นภาคีกับพระองค์ และจงทำดีต่อผู้บังเกิดเกล้าทั้งสองและต่อผู้เป็นญาติที่ใกล้ชิด และเด็กกำพร้าและผู้ขัดสน และเพื่อนบ้าน ใกล้เคียงและเพื่อนที่ห่างไกล และเพื่อนเคียงข้าง และผู้เดินทาง และผู้ที่มือขวาของพวกเจ้าครอบครอง แท้จริงอัลลอฮ์ ไม่ทรงชอบผู้ยะโส ผู้โอ้อวด”

(อันนิสาอฺ อายะฮฺ 36)

อายะฮฺที่ 6 อัลลอฮ์ ﷻ ตรัสไว้ในอัลกุรอานว่า:

﴿وَإِنْ كُنْتُمْ مَرَضَىٰ أَوْ عَلَىٰ سَفَرٍ أَوْ جَاءَ أَحَدٌ مِنْكُم مِّنَ الْغَائِطِ أَوْ لَمَسْتُمُ النِّسَاءَ فَلَمْ تَجِدُوا مَاءً فَتَيَمَّمُوا صَعِيدًا طَيِّبًا فَامْسَحُوا بِوُجُوْهِكُمْ وَأَيْدِيكُمْ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَفُوًّا غَفُورًا ﴿٤٣﴾﴾

(النساء : الآية 43)

ความว่า: “และหากพวกเจ้าป่วยหรืออยู่ในการเดินทาง หรือคนหนึ่งคนใดในพวกเจ้ามาจากที่ถ่ายทุกข์ หรือพวกเจ้าสัมผัสผู้หญิง แล้วพวกเจ้าไม่พบน้ำ ก็จงมุ่งสู่ดินที่ดี แล้วจงลูบใบหน้าของพวกเจ้าและมือของพวกเจ้า แท้จริงอัลลอฮ์เป็นผู้ทรงอภัย ผู้ทรงยกโทษเสมอ”

(อันนิสาอฺ อายะฮฺ 43)

อายะฮฺที่ 7 อัลลอฮ์ ﷻ ตรัสไว้ในอัลกุรอานว่า:

﴿إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ وَمَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدْ افْتَرَىٰ إِثْمًا عَظِيمًا ﴿٤٨﴾﴾

(النساء : الآية 48)

ความว่า: “แต่แท้จริงอัลลอฮ์จะไม่ทรงยกโทษให้แก่การที่สิ่งหนึ่งจะถูกให้ภาคีขึ้นแก่พระองค์และพระองค์ทรงยกโทษให้แก่สิ่งอื่นจากนั้น

สำหรับผู้ที่พระองค์ทรงประสงค์และผู้ใดให้มีภาคีขึ้นแก่อัลลอฮ์แล้ว
แน่นอนเขาก็ได้อุปโลกน์บาปกรรมอันใหญ่หลวงขึ้น”

(อันนิสาอฺอายะฮฺ 48)

อายะฮฺที่ 8 อัลลอฮ์ ﷻ ตรัสไว้ในอัลกุรอานว่า:

﴿ مَا أَصَابَكَ مِنْ حَسَنَةٍ فَمِنَ اللَّهِ وَمَا أَصَابَكَ مِنْ سَيِّئَةٍ فَمِنَ نَفْسِكَ وَأَرْسَلْنَاكَ

لِلنَّاسِ رَسُولًا وَكَفَى بِاللَّهِ شَهِيدًا ﴿٧٩﴾

(النساء : الآية 79)

ความว่า: “ความดีใดๆที่ประสบแก่เจ้านั้นมาจากอัลลอฮ์และความชั่ว
ใดๆที่ประสบแก่เจ้านั้นมาจากตัวของเจ้าเองและเราได้ส่งเจ้าไปเป็น
เราะฮ์สุลแก่มนุษย์และเพียงพอแล้วที่อัลลอฮ์ทรงเป็นพยาน”

(อันนิสาอฺ อายะฮฺ 79)

อายะฮฺที่ 9 อัลลอฮ์ ﷻ ตรัสไว้ในอัลกุรอานว่า:

﴿ وَإِذَا ضَرَبْتُمْ فِي الْأَرْضِ فَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَنْ تَقْصُرُوا مِنَ الصَّلَاةِ إِنَّ

خِفْتُمْ أَنْ يُفْتِنَكُمْ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنَّ الْكَافِرِينَ كَانُوا لَكُمْ عَدُوًّا مُّبِينًا ﴿١٠١﴾

(النساء : الآية 101)

ความว่า: “และเมื่อพวกเจ้าเดินทางไปในผืนแผ่นดินที่ไม่มีบาปใด ๆ
แก่พวกเจ้าในการที่พวกเจ้าจะลดลงจากการละหมาด หากพวกเจ้า
กลัวว่าบรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธาจะข่มเหงรังแกพวกเจ้า แท้จริงบรรดาผู้
ปฏิเสธศรัทธานั้น เป็นศัตรูอันชัดเจนแก่พวกเจ้า”

(อันนิสาอฺ อายะฮฺ 101)

อายะฮฺที่ 10 อัลลอฮ์ ﷻ ตรัสไว้ในอัลกุรอานว่า:

﴿ فَإِذَا قَضَيْتُمُ الصَّلَاةَ فَادْكُرُوا اللَّهَ فِيمَا وَفَعُدًّا وَعَلَى

جُنُوبِكُمْ فَإِذَا اطْمَأْنَنْتُمْ فَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ إِنَّ الصَّلَاةَ كَانَتْ عَلَى

الْمُؤْمِنِينَ كِتَابًا مَوْقُوتًا ﴿١٠٣﴾

(النساء : الآية 103)

ความว่า: “ ครั้นเมื่อพวกเจ้าเสร็จจากการละหมาดแล้วก็จงกล่าวรำลึกถึงอัลลอฮ์ทั้งในสภาพยืนและนั่งและในสภาพนอนเอกเขนกของพวกเจ้าครั้นเมื่อพวกเจ้าปลดกภัยแล้วก็จงดำรงไว้ซึ่งการละหมาดแท้จริงการละหมาดนั้นเป็นบัญญัติที่ถูกกำหนดเวลาไว้แก่ผู้ศรัทธาทั้งหลาย”

(อันนิสาอฺ อายะฮฺ 103)

อายะฮฺที่ 11 อัลลอฮ์ตรัสไว้ในอัลกุรอานว่า:

﴿ إِن يَدْعُونَ مِن دُونِهِ إِلَّا إِنْتَا وَإِن يَدْعُونَ إِلَّا شَيْطَانًا

مَرِيدًا ﴿١١٧﴾

(النساء : الآية 117)

ความว่า: “พวกเขาจะไม่วิงวอนขออื่นจากพระองค์นอกจากเจวิดหญิง และพวกเขาจะไม่วิงวอนนอกจากชัฎอนที่ดื้อด้นเท่านั้น”

(อันนิสาอฺ อายะฮฺ 117)

อายะฮฺที่ 12 อัลลอฮ์ตรัสไว้ในอัลกุรอานว่า:

﴿ لَيْسَ بِأَمَانَتِكُمْ وَلَا أَمَانِي أَهْلِ الْكِتَابِ مَن يَعْمَلْ سُوءًا

يُجْزِيهِ وَلَا يَحِدُّ لَهُ مِن دُونِ اللَّهِ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا ﴿١٢٣﴾

(النساء : الآية 123)

ความว่า: “ มิใช่ความเพื่อฝันของพวกเจ้า และมีใช่ความเพื่อฝันของผู้ที่ได้รับคัมภีร์ ผู้ใดที่กระทำชั่วเขาก็ถูกตอบแทนด้วยความชั่วนั้นและเขาจะไม่พบผู้คุ้มครอง และผู้ช่วยเหลือใด ๆ สำหรับเขาอื่นจากอัลลอฮ์”

(อันนิสาอฺอายะฮฺ123)

อายะฮฺที่ 13 อัลลอฮ์ตรัสไว้ในอัลกุรอานว่า:

﴿ وَبَسَفْتُونَا فِي النِّسَاءِ قُلِ اللَّهُ يُفْتِيكُمْ فِيهِنَّ وَمَا يُتْلَى

عَلَيْكُمْ فِي الْكِتَابِ فِي يَتَمَى النِّسَاءِ الَّتِي لَا تُؤْتُونَهُنَّ مَا كُنِبَ

لَهُنَّ وَرَغَبُونَ أَنْ تَنْكِحُوهُنَّ وَالْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الْوِلْدَانِ
وَأَنْ تَقُومُوا لِلْيَتَامَى بِالْقِسْطِ ۗ وَمَا تَفْعَلُوا مِنْ خَيْرٍ فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِهِ
عَلِيمًا ﴿١٢٧﴾

(النساء : الآية 127)

ความว่า: “ และพวกเขาจะขอให้เจ้าซึ่ขาดในเรื่องของบรรดาหญิงจก
กล่าวเถิดว่าอัลลอฮฺจะทรงซึ่ขาดให้แก่พวกท่านในเรื่องของนาง
เหล่านั้นและสิ่งที่ถูกอ่านให้พวกท่านฟังซึ่งอยู่ในคัมภีร์นั้น)และใน
เรื่องของหญิงกำพร้าที่พวกท่านไม่ได้ให้แก่พวกนางซึ่งสิ่งที่ถูก
กำหนดขึ้นแก่พวกนางและพวกท่านปรารถนาจะแต่งงานกับพวกนาง
และในเรื่องของบรรดาผู้อ่อนแอในหมู่เด็กๆและในการที่พวกท่านจะ
ดำรงไว้ซึ่งความยุติธรรมแก่บรรดาเด็กกำพร้าและความดีใดๆที่พวก
เจ้ากระทำไปนั้นแท้จริงอัลลอฮฺทรงรู้ในความดีนั้น”

(อันนิสาอฺ อายะฮฺ 127)

อายะฮฺที่ 14 อัลลอฮฺตรัสไว้ในอัลกุรอานว่า:

﴿وَإِنْ أَمْرًا خَافَتْ مِنْ بَعْلِهَا نُشُوزًا أَوْ إِعْرَاضًا فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا أَنْ
يُصْلِحَا بَيْنَهُمَا صُلْحًا وَالصُّلْحُ خَيْرٌ وَأُحْضِرَتِ الْأَنْفُسُ الشُّحَّ وَإِنْ
تَحْسَبُونَهُ تَتَّقُوا فَاِنَّ اللَّهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا ﴿١٢٨﴾

(النساء : الآية 128)

ความว่า: “และหากหญิงใดเกรงว่าจะมีการป่งชา หรือมีการผินหลังให้
จากสามีของนางแล้วก็ไม่มีความผิดใดๆแก่ทั้งสองที่จะตกลง
ประนีประนอมกันอย่างใดอย่างหนึ่ง และการประนีประนอมนั้นเป็น
สิ่งดีก่า และจิตใจคนนั้นถูกให้มีความตระหนี่มาด้วย และหากพวก
เจ้ากระทำดี และมีความขำเกรงแล้ว แท้จริงอัลลอฮฺนั้นทรงรู้อย่างถึ
ถ้วนในสิ่งที่พวกเจ้ากระทำกัน”

(อันนิสาอฺ อายะฮฺ 128)

อายะฮ์ที่ 15 อัดลอสฺ ๑๕ ตรีสไว้ ในอัลกุรอานว่า:

﴿إِنْ يُبَدُوا خَيْرًا أَوْ يُخَفُّوهُ أَوْ تَعَفَّوْا عَنْ سُوءٍ فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ عَفُوًّا

قَدِيرًا ﴿١٤٩﴾

(النساء : الآية 149)

ความว่า: “หากพวกเขาเปิดเผยความดี หรือปกปิดมันไว้ หรือให้อภัย
ในความเลวร้ายใด ๆ แล้ว แท้จริงอัลลอสฺนั้นเป็นผู้ทรงอภัยโทษผู้ทรง
อานุภาพเสมอ”

(อันนิสาอฺ อายะฮ์ 149)

4.2.2 เนื้อหาของอายะฮ์โดยสรุป

อายะฮ์ที่ได้มีการอธิบายโดยท่านหญิงอาอิชะฮ์นั้นมีจำนวน 15 อายะฮ์ด้วยกันซึ่ง
ในจำนวน 15 อายะฮ์นี้มีเนื้อหาโดยสรุปดังนี้

อายะฮ์ที่ 1 อัดลอสฺ ได้สั่งแก่ผู้ที่ข่าเกรงต่ออัลลอสฺ ให้มีความยุติธรรมกับเด็กกำพร้าเมื่อ
ต้องการแต่งงานสองหรือสามคนหรือสี่คนแต่ถ้าไม่สามารถให้ความยุติธรรมได้ก็ควรมีภรรยาเดียวซึ่ง
เป็นสิ่งที่ดีกว่า

อายะฮ์ ที่ 2 อัดลอสฺ ได้สั่งให้ฝ่ายชายเมื่อต้องการมีคู่ครองให้มะฮฺร²³ แก่ฝ่ายหญิงด้วย
ความเต็มใจ โดยไม่มีการบังคับ หลังจากนั้นฝ่ายชายก็สามารถอยู่กับหญิงได้

อายะฮ์ที่ 3 อัดลอสฺ ได้ให้ผู้ปกครองทดสอบเด็กกำพร้าของเขาก่อนที่จะให้ทรัพย์สินแก่
เด็กกำพร้าเมื่อถึงวัยสมรสหรือสามารถรู้ผิดรู้ถูกและการห้ามกินทรัพย์สินของเด็กกำพร้าสำหรับผู้ปกครอง
ที่มั่งมีมีส่วนผู้ปกครองที่ยากจนนั้นก็ให้กินอย่างเป็นธรรม

อายะฮ์ที่ 4 อายะฮ์นี้กล่าวถึงเรื่องผู้ที่ห้ามให้แต่งงานด้วยคือมารดาของคุณลูกผู้หญิงที่
น้องหญิงพี่น้องหญิงแห่งบิดาพี่น้องหญิงแห่งมารดาลูกหญิงของพี่หรือน้องชายและมารดาที่ให้นมแก่
พวกเขาและพี่น้องหญิงของพวกเขา

อายะฮ์ที่ 5 อายะฮ์นี้ อัดลอสฺ ได้สอนไว้สองอย่างด้วยกันนั้นก็คือนั่งให้เคารพต่ออัลลอสฺ
เพียงองค์เดียวโดยอย่ามีภาคีกับอัลลอสฺและอย่างที่สองอัลลอสฺสอนให้ทำความดีกับพ่อแม่ญาติที่ใกล้ชิด

²³ มะฮฺรคือทรัพย์สินจำนวนหนึ่งที่ฝ่ายชายให้แก่ฝ่ายหญิงเป็นการตอบแทนที่นางยินดีเป็นคู่ครอง

เด็กกำพร้าผู้ขาดสนเพื่อนบ้านที่ใกล้เคียงเพื่อนที่ห่างไกลเพื่อนที่เคียงข้างและภรรยาของท่าน โดยอัลลอฮ์
ไม่ชอบผู้ที่ยะโสโอ้อวด

อายะฮ์ที่6อายะฮ์นี้กล่าวถึงผู้ที่ป่วยผู้เดินทางผู้ที่ถ่ายทอดและผู้ที่ยึดผู้หญิงเมื่อพวกเขาไม่พบน้ำเขาสามารถที่จะทำการตะยัมมูมด้วยกับดินที่ดีซึ่งมีวิธีการนั้นก็คือลูบใบหน้ากับมือเท่านั้น
และอัลลอฮ์นั้นทรงให้อภัยและยกโทษกับผู้ที่กระทำความคิด

อายะฮ์ที่7อายะฮ์นี้กล่าวถึงเรื่องการศรัทธาต่อคัมภีร์ที่อัลลอฮ์ทรงประทานลงมานั้นก็คืออัลกุรอานและในเรื่องที่อัลลอฮ์ไม่ทรงยกโทษกับผู้ที่ภาคภูมิใจกับพระองค์

อายะฮ์ที่8อายะฮ์นี้กล่าวถึงเรื่องการกระทำความคิดและความชั่วเราควรนึกถึงอัลลอฮ์
กล่าวคือถ้าเราทำดีก็ควรบอกสิ่งนั้นมาจากอัลลอฮ์และเมื่อทำชั่วเราควรบอกว่าสิ่งนั้นมาจากตัวเราเอง
และอัลลอฮ์ได้ส่งท่านเราะสูลให้แก่มนุษย์

อายะฮ์ที่9อายะฮ์นี้กล่าวถึงเรื่องผู้ที่เดินทางสามารถที่จะลดจากการละหมาดได้
(กอซอรู)หากกลัวผู้ปฏิเสธศรัทธาจะข่มเหงรังแกและผู้ปฏิเสธศรัทธานั้นเป็นศัตรูอย่างชัดเจน

อายะฮ์ที่10 อายะฮ์นี้ได้กล่าวถึงเมื่อเสร็จจากการละหมาดแล้วก็ควรนึกถึงอัลลอฮ์ไม่ว่า
จะนั่งยืนนอนและอัลลอฮ์ยังทรงตรัสอีกว่าเมื่อรู้สึกปลอดภัยแล้วก็ควรละหมาดเพราะการละหมาดเป็น
บทบัญญัติที่กำหนดอย่างชัดเจน

อายะฮ์ที่11อายะฮ์นี้กล่าวถึงผู้ที่มีภาคภูมิใจกับอัลลอฮ์พวกเขาไม่เคยขอสิ่งใดจากอัลลอฮ์
นอกจากเจ็ดหญิงของพวกเขาซึ่งแท้จริงแล้วคือชัยฏอนที่คือคันเท่านั้น

อายะฮ์ที่12อายะฮ์นี้กล่าวถึงเรื่องผู้ที่ได้เข้าสู่สวรรค์นั้นไม่ใช่สำหรับผู้ที่เพื่อฝันและ
ไม่ใช่ผู้ที่ได้รับคัมภีร์และผลตอบแทนของผู้ที่กระทำความคิดชั่วนั้นเขาจะไม่พบผู้คุ้มครองและความ
ช่วยเหลือจากอัลลอฮ์

อายะฮ์ที่13อายะฮ์นี้ได้กล่าวถึงเรื่องที่อัลลอฮ์เป็นผู้ที่ชี้ขาดในเรื่องของบรรดาหญิงเช่น
ในเรื่องของหญิงกำพร้าในเรื่องของบรรดาผู้อ่อนแอในหมู่เด็ก ๆ

อายะฮ์ที่14อายะฮ์นี้กล่าวถึงเรื่องการประนีประนอมระหว่างสามีภรรยาเนื่องจากการ
บึงขงหรือมีการผินหลัง

อายะฮ์ที่15อายะฮ์นี้กล่าวถึงสองเรื่องด้วยกันคือการกระทำความคิดที่เรานั้นเปิดเผยกับ
การปกปิดและเรื่องการให้อภัยโทษของอัลลอฮ์กับผู้ที่มีความผิด

4.3 วิธีการอธิบาย

4.3.1 วิธีการอธิบายโดยการอิจญ์ติฮาด

การอธิบายโดยการอิจญ์ติฮาดคือการใช้ความพยายามจากตัวบทหลักฐานเพื่อวิเคราะห์และวินิจฉัยกำหนดบทบัญญัติเช่น

อายะฮ์ที่ 1 อัดลอส ﷺ ตรัสไว้ในอัลกุรอานว่า:

﴿وَابْتَلُوا الْيَتَامَىٰ حَتَّىٰ إِذَا بَلَغُوا النِّكَاحَ فَإِنْ آنَسْتُمْ مِنْهُمْ رُشْدًا فَادْفَعُوا إِلَيْهِمْ أَمْوَالَهُمْ وَلَا تَأْكُلُوهَا إِسْرَافًا وَبِدَارًا أَن يَكْبُرُوا وَمَن كَانَ غَنِيًّا فَلْيَسْتَعْفِفْ وَمَن كَانَ فَقِيرًا فَلْيَأْكُلْ بِالْمَعْرُوفِ فَإِذَا دَفَعْتُمْ إِلَيْهِمْ أَمْوَالَهُمْ فَأَشْهَدُوا عَلَيْهِمْ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ حَسِيبًا ﴿٦﴾

(النساء : الآية 6)

ความว่า: “และจงทดสอบบรรดาเด็กกำพร้าจนกระทั่งพวกเขาบรรลุนิติภาวะแล้ว พวกเจ้าเห็นว่าในหมู่พวกเขานั้นมีไหวพริบรู้ผิดรู้ถูกแล้ว ก็จงมอบทรัพย์ของพวกเขาให้แก่พวกเขาไปและจงอย่ากินทรัพย์นั้นโดยฟุ่มเฟือยและรีบเร่งก่อนที่พวกเขาจะเติบโตและผู้ใดเป็นผู้มั่งมีก็จงเว้นเสียและผู้ใดเป็นผู้ยากจนก็จงกินโดยชอบธรรมครั้งเมื่อพวกเขาได้มอบทรัพย์ของพวกเขาให้แก่พวกเขาไปแล้วก็จงให้มีพยานยืนยันแก่พวกเขาและเพียงพอแล้วที่อัลลอสเป็นผู้ทรงสอบสวน”

(อันนิสาอฺ อายะฮ์ 6)

ท่านอิมามอัลกุฎฎีบีย์ (al-Qurtubiy, 1384:5/41) ได้อธิบายการตีฟสิรของท่านหญิงอาอิชะ ﷺ โดยอ้างหะดีษเศาะหิหฺมุสลิม²⁴ จากอาอิชะฮ์ในอายะฮ์ที่อัดลอส ﷺ ตรัสว่า: “และผู้ใดเป็นผู้มั่งมีก็จงเว้นเสีย” ท่านหญิงกล่าวว่า: อายะฮ์นี้ประทานลงมาแก่ผู้ปกครองของเด็กกำพร้าซึ่งสามารถให้ผู้ปกครองนั้นใช้ทรัพย์สมบัติตามความต้องการ

²⁴บันทึกโดย Muslim, n.d. : 3019

ท่านอิบนุอาซุร(Ibn ‘Ashūr, 1984: 4/245)ได้อธิบายการตีฟีรของท่านหญิงอาอิชะฮฺ رضي الله عنها โดยอ้างหะดีษเศาะหิหฺมุสลิมจากอาอิชะฮฺ : อาเยฮฺนี้ประทานลงมาแก่ผู้ปกครองของเด็กกำพร้าเมื่อจำเป็นต้องใช้ทรัพย์สินของเด็กกำพร้ากล่าวคือสามารถใช้ได้ตามความพอเหมาะกะกับจำนวนทรัพย์สิน

อาเยฮฺที่2 อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสไว้ในอัลกุรอานว่า:

﴿وَأِنْ كُنْتُمْ مَرْحَىٰ أَوْ عَلَىٰ سَفَرٍ أَوْ جَاءَ أَحَدٌ مِّنْكُمْ مِنَ الْغَائِطِ أَوْ لَمَسْتُمُ النِّسَاءَ فَلَمْ تَجِدُوا مَاءً فَتَيَمَّمُوا صَعِيدًا طَيِّبًا فَامْسَحُوا بِرُءُوسِكُمْ وَأَيْدِيكُمْ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَفُورًا غَفُورًا ﴿٤٣﴾﴾

(النساء : الآية 43)

ความว่า:“และหากพวกเจ้าป่วยหรืออยู่ในการเดินทาง หรือคนหนึ่งคนใดในพวกเจ้ามาจากที่ถ่ายทุกข์ หรือพวกเจ้าสัมผัสผู้หญิง แล้วพวกเจ้าไม่พบน้ำ ก็จงมุ่งสู่ดินที่ดี แล้วจงลูบใบหน้าของพวกเจ้าและมือของพวกเจ้า แท้จริงอัลลอฮฺเป็นผู้ทรงอภัย ผู้ทรงยกโทษเสมอ”

(อันนิสาอฺ อาเยฮฺ 43)

ท่านอิบนุกะษีร(Ibn Kathīr,1419:2/278)ได้อธิบายการตีฟีรของท่านหญิงอาอิชะฮฺ رضي الله عنها โดยอ้างหะดีษรายงานจากอูรวะฮฺ²⁵ จากอาอิชะฮฺ ท่านหญิงกล่าวว่าท่านเราะฮฺลุลลอฮฺ ﷺ ได้อาบน้ำละหมาดหลังจากนั้นท่านได้หอมแก้มหลังจากนั้นท่านก็ละหมาดโดยไม่ได้อาบน้ำละหมาดใหม่

ท่านอิบนุกะษีร(Ibn Kathīr,1419:2/279)ได้อธิบายการตีฟีรของท่านหญิงอาอิชะฮฺ رضي الله عنها โดยอ้างหะดีษรายงานจากอูรวะฮฺ²⁶ จากอาอิชะฮฺท่านเราะฮฺลุลลอฮฺ ﷺ ได้หอมแก้มหนึ่งในภรรยาของท่านหลังจากนั้นท่านก็ออกไปละหมาดโดยไม่ได้อาบน้ำละหมาดใหม่อูรวะฮฺถามว่า:ภรรยาท่านไหนนอกจากท่าน? ท่านหญิงก็ยิ้ม

²⁵บันทึกโดยal-Daraqutniy, 1424 : 497 และบันทึกโดย Ahmad, 1421 : 25767

²⁶บันทึกโดย Ahmad, 1421 : 25766

ท่านอิบนุกะษีร (Ibn Kathīr, 1420:2/312) ได้อธิบายการตีฟัสีรของท่านหญิง
อาอิชะฮฺ رضي الله عنها โดยอ้างหะดีษจากการรายงานของอบูดาอูด²⁷ จากหะดีษอัฟลัดเป็นคอลีฟะฮ์อุมัยยะฮ์
จากญัสเราะฮ์เป็นตีดญาญะฮ์จากอาอิชะฮฺท่านหญิงกล่าวว่า:ท่านเราะฮ์ลุลลอฮ์ ﷺ นั้นไม่ยอมให้ผู้มี
ประจำเดือนและผู้มีญะนาบะฮ์เข้าใกล้มัสญิด

อายะฮ์ที่ 3 อัดลลอฮ์ ﷻ ตรัสไว้ในอัลกุรอานว่า:

﴿وَإِذَا صَرَبْتُمْ فِي الْأَرْضِ فَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَنْ تَقْصُرُوا مِنَ الصَّلَاةِ إِنَّ

خَفِئْتُمْ أَنْ يَفِينَكُمْ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنَّ الْكَافِرِينَ كَانُوا لَكُمْ عَدُوًّا مُّبِينًا ﴿١٠١﴾

(النساء : الآية 101)

ความว่า:“และเมื่อพวกเจ้าเดินทางไปในดินแผ่นดินที่ไม่มีบาปใด ๆ
แก่พวกเจ้าในการที่พวกเจ้าจะลดลงจากการละหมาด หากพวกเจ้า
กลัวว่าบรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธาจะข่มเหงรังแกพวกเจ้า แท้จริงบรรดาผู้
ปฏิเสธศรัทธานั้น เป็นศัตรูอันชัดเจนแก่พวกเจ้า”

(อันนิสาอฺ อายะฮ์ 101)

ท่านอัลบะฆะเวีย (al-Baghawiy, 1420 : 1/687) ได้อธิบายการตีฟัสีรของท่านหญิง
อาอิชะฮฺ رضي الله عنها โดยรายงานจากอาอิชะฮ์²⁸ แท้จริงท่านหญิงกล่าวว่า:การละหมาดแรกๆนั้นได้กำหนด 2
รอกะอัตหลังจากนั้นได้กำหนด 2 รอกะอัตสำหรับผู้เดินทางไกลและ 4 รอกะอัตสำหรับผู้ไม่เดิน
ทางไกล

ท่านอัลซามักชารี (al-Zamakh Shariy, 1407: 1/558) ได้อธิบายการตีฟัสีรของท่าน
หญิงอาอิชะฮ์ رضي الله عنها โดยอ้างหะดีษจากการบันทึกของอัลซาฟีอีย์²⁹ และอิบนอบีฮัยษะฮ์และอัลบัชซาร
และอัลดาร์อุกูนีย์และอัลบัยฮากีย์จากฏูรอกจากอะฏูอจากอาอิชะฮ์ رضي الله عنها แท้จริงท่านเราะฮ์ลุลลอฮ์ ﷺ ได้
ละหมาดกอศ์รในเวลาเดินทางและละหมาดครบและได้ละศีลอดและได้ถือศีลอด

²⁷ บันทึกโดย Abu Dawud, n.d.: 232 อัลบานีย์ Albaniy, n.d.: 2/1 ระบุว่า เป็นหะดีษฎะอ์อิฟ

²⁸ บันทึกโดย al-Bukhārī, 1422 :1090

²⁹ บันทึกโดย al-Daraqutniy, 1424 : 2298

4.3.2 วิธีการอธิบายจากรายงานของท่านนบี ﷺ

การอธิบายจากรายงานของท่านนบี ﷺ คือการตีฟัร โดยการนำมาจากการรายงานของท่านนบี เช่น

อายะฮ์ที่ 1 อัลลอฮ์ ﷻ ตรัสไว้ในอัลกุรอานว่า:

﴿ حُرِّمَتْ عَلَيْكُمْ أُمَّهَاتُكُمْ وَبَنَاتُكُمْ وَأَخَوَاتُكُمْ وَعَمَّاتُكُمْ
وَخَالَاتُكُمْ وَبَنَاتُ الْأَخِ وَبَنَاتُ الْأَخْتِ وَأُمَّهَاتُكُمْ مِنَ النِّسَاءِ
أَرْضَعْتُمْ وَأَخَوَاتُكُمْ مِنَ الرِّضَاعَةِ ﴾ (23)

(النساء : الآية 23)

ความว่า: “ที่ได้ถูกห้ามแก่พวกเจ้านั้นคือมารดาของพวกเจ้า ลูกหญิงของพวกเจ้า พี่น้องหญิงของพวกเจ้า พี่น้องหญิงแห่งบิดาของพวกเจ้า และพี่น้องหญิงแห่งมารดาของพวกเจ้า บุตรหญิงของพี่หรือน้องชายของพวกเจ้า บุตรหญิงของพี่หรือน้องหญิงของพวกเจ้า และมารดาของพวกเจ้าที่ให้นมแก่พวกเจ้าและพี่น้องหญิงของพวกเจ้า”

(อันนิสาอ อายะฮ์ 23)

ท่านอัลบะฆะวี (al-Baghwiyy, 1420 : 1/590) ได้อธิบายการตีฟัรของท่านหญิงอาอิชะฮ์ ﷺ โดยรายงานจากอูรวะฮ์³⁰ จากอาอิชะฮ์สุภรรยาของท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ แท้จริงท่านเราะสูลุลลอฮ์ ﷺ กล่าวว่า การห้ามของผู้ให้นมเหมือนกับห้ามของผู้ให้กำเนิด

ท่านอิมามอัลกุฎุบีย์ (al-Qurtubiy, 1384 : 5/115) ได้อธิบายการตีฟัรของท่านหญิงอาอิชะฮ์ ﷺ โดยรายงานจากอัลคารอกุญนี³¹ จากหะดีษอัลชูฮรีฮ์จากอูรวะฮ์จากอาอิชะฮ์ท่านหญิงกล่าวว่า ฉันได้ถามท่านเราะสูลุลลอฮ์ ﷺ ถึงชายที่ผิดประเวณี (ซินา) กับหญิงหรือลูกแล้วต้องการแต่งงานด้วย ท่านนบีก็ตอบว่า: ไม่ได้ห้ามถึงสิ่งที่จะต้องห้ามกับสิ่งที่หะลาละแต่ต้องห้ามในสิ่งที่ทำก่อนแต่งงาน

อายะฮ์ที่ 2 อัลลอฮ์ ﷻ ตรัสไว้ในอัลกุรอานว่า:

³⁰บันทึกโดย al-Bukhārī, 1422:2646

³¹บันทึกโดย al-Daraqutniy, 1424 : 3680

﴿وَأَعْبُدُوا اللَّهَ وَلَا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا ۖ وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا وَبِذِي
الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسْكِينِ وَالْجَارِ ذِي الْقُرْبَىٰ وَالْجَارِ
الْجُنُبِ وَالصَّاحِبِ بِالْجَنبِ وَابْنِ السَّبِيلِ وَمَا مَلَكَتْ
أَيْمَانُكُمْ ۗ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ مَن كَانَ مُخْتَالًا فَخُورًا﴾

(النساء : الآية 36)

ความว่า: “และจงเคารพสักการะอัลลอฮ์เถิด และอย่าให้มีสิ่งหนึ่งสิ่ง
ใดเป็นภาคีกับพระองค์ และจงทำดีต่อผู้บังเกิดเกล้าทั้งสองและต่อผู้
เป็นญาติที่ใกล้ชิด และเด็กกำพร้าและผู้ขัดสน และเพื่อนบ้าน
ใกล้เคียงและเพื่อนที่ห่างไกล และเพื่อนเคียงข้าง และผู้เดินทาง และ
ผู้ที่มีมือขวาของพวกเจ้าครอบครอง แท้จริงอัลลอฮ์ ไม่ทรงชอบผู้
ยะโส ผู้โอ้อวด”

(อันนิสาอฺอายะฮฺ 36)

ท่านอัลฮัรบีนิยี(al-Sharbiniy,1285: 1/302) ได้อธิบายการตีฟสิรของท่านหญิง
อาอิชะฮฺ رضي الله عنها โดยรายงานจากอาอิชะฮฺ³² رضي الله عنها แท้จริงท่านหญิงกล่าวว่าโอ้ท่านเราะฮ์ลุลลอฮ์ แท้จริงฉันมี
เพื่อนบ้านอยู่สองบ้านแล้วฉันจะเลือกให้เพื่อนบ้านอันไหนก่อนท่านนบีตอบว่า:เลือกให้กับผู้ที่ใกล้ชิด
กับบ้านของท่านก่อน

ท่านอิมามอัลคุรฎูบียี(al-Qurtubiy,1384: 5/184) ได้อธิบายการตีฟสิรของท่านหญิง
อาอิชะฮฺ رضي الله عنها โดยอ้างหะดีษจากการรายงานของเศาะหิหฺบุคอรี³³ จากอาอิชะฮฺจากท่านนบี ﷺ กล่าวว่า:ญิบ
ร็ิลลงมาหาท่านมาพูดถึงเรื่องเพื่อนบ้านจนกระทั่งฉันคิดว่าเพื่อนบ้านนั้นสามารถรับมรดกกันได้

ท่านอัลนัยซาบุรียี(al-Naisaburiy,1415: 2/49) ได้อธิบายการตีฟสิรของท่านหญิง
อาอิชะฮฺ رضي الله عنها โดยอ้างจากการรายงานของอะบูตอฮิร³⁴ อัลซียาดีเย่เล่าแก่ฉันอะฮ์มัดเป็นอะอูบอัลฆากอฟีเย่
เล่าแก่ฉันอัลฮาสันอัลมุฆนาเล่าแก่ฉันอัฟฟานเป็นมุสลิมเล่าแก่ฉันมุฮัมมัดเป็นอูลอะฮ์จากซุบัยคฺจาก

³²บันทึกโดย al-Bukhārī, 1422 : 2259

³³บันทึกโดย al-Bukhārī, 1422 : 6015

³⁴บันทึกโดย Muslim, n.d. : 2624

มุญาฮิดจากอาอิชะฮฺแท้จริงท่านบีﷺกล่าวว่า:ญิบรีลลงมาหาท่านมาพูดถึงเรื่องเพื่อนบ้านจนกระทั่งฉันคิดว่าเพื่อนบ้านนั้นสามารถรับมรดกกันได้

อายะฮฺที่ 3 อัลลอฮฺตรัสไว้ในอัลกุรอานว่า:

﴿إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ وَمَنْ

يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدْ افْتَرَىٰ إِثْمًا عَظِيمًا ﴿٤٨﴾

(النساء : الآية 48)

ความว่า:“แท้จริงอัลลอฮฺจะไม่ทรงอภัยโทษให้แก่การที่สิ่งหนึ่งจะถูกให้มีภาคีขึ้นแก่พระองค์และพระองค์ทรงอภัยให้แก่สิ่งอื่นจากนั้นสำหรับผู้ที่พระองค์ทรงประสงค์และผู้ใดให้มีภาคีขึ้นแก่อัลลอฮฺแล้วแน่นอนเขาก็ได้อุปโลกน์บาปกรรมอันใหญ่หลวงขึ้น”

(อันนิสาอฺอายะฮฺ 48)

ท่านอิบนุกะษีร (Ibn Kathīr, 1419:2/287) ได้อธิบายการตีฟีรของ ท่านหญิงอาอิชะฮฺ โดยอ้างหะดีษจากอิมามอะฮฺมัด³⁵ กล่าวว่า :ยาซิด เป็น ฮารูน เล่าแก่เรา สอดาเกาะ เป็น มุซา เล่าแก่เรา อบูอิมรอน อัลญุนัยย์ เล่าแก่เรา จากยาซิด เป็น บาบะนุส จากอาอิชะฮฺ ท่านหญิงกล่าวว่า: ท่านเราะฮฺลุอัลลอฮฺ ﷺกล่าวว่า “แควานสำหรับอัลลอฮฺนั้นมีสามอย่างคือหนึ่ง แควานที่อัลลอฮฺไม่สนใจเกี่ยวกับการทำบางสิ่งบางอย่าง นั่นก็คือ ความไม่เป็นธรรมของทาสต่อตัวเอง ระหว่างเขาและพระเจ้า เช่นจากการถือศีลอดและละหมาด ในวันที่เขาได้ทิ้งไปสองแควานที่อัลลอฮฺทรงไม่ปล่อยในบางสิ่งบางอย่างนั่นก็คือ ความไม่เป็นธรรมของทาสต่อบางพวก สามแควานที่อัลลอฮฺทรงไม่ยกโทษให้ นั่นก็คือ การมีภาคีต่ออัลลอฮฺ”

อายะฮฺที่ 4 อัลลอฮฺตรัสไว้ในอัลกุรอานว่า:

﴿مَا أَصَابَكَ مِنْ حَسَنَةٍ فَمِنَ اللَّهِ وَمَا أَصَابَكَ مِنْ سَيِّئَةٍ فَمِنْ نَفْسِكَ وَأَرْسَلْنَاكَ

لِلنَّاسِ رَسُولًا وَكَفَىٰ بِاللَّهِ شَهِيدًا ﴿٧٩﴾

(النساء : الآية 79)

³⁵บันทึกโดย Ahmad, 1421 : 26031

ความว่า: “ ความดีใดๆที่ประสบแก่เจ้านั้นมาจากอัลลอฮ์และความชั่ว
ใดๆที่ประสบแก่เจ้านั้นมาจากตัวของเจ้าเองและเราได้ส่งเจ้าไปเป็น
ร่อซูลแก่มนุษย์และเพียงพอแล้วที่อัลลอฮ์ทรงเป็นพยาน”

(อันนิสาอฺอายะฮ์ 79)

ท่านอัลมุซฮารียฺ (al-Muzhariy, 1412:2/168) ได้อธิบายการตีฟสิรของท่านหญิง
อาอิชะฮฺ رضي الله عنها โดยรายงานจากอาอิชะฮฺ³⁶ ท่านหญิงกล่าวว่าท่านเราะสูลุลลอฮ์ ﷺ กล่าวว่า ไม่มีมุสลิมคนใด
ที่จะได้รับความทุกข์ทรมานจากอันตรายใดๆ ไม่ว่าจะเป็นการถูกหนามทิ่มแทงหรือสิ่งอื่นใดที่เลวร้าย
กว่านั้น เว้นเสียแต่ว่าอัลลอฮ์ทรงลบล้างความชั่วของเขา

4.3.3 วิธีการอธิบายแบบอาตีฟีย์

การอธิบายแบบอาตีฟีย์คือการตีฟสิรอยู่บนหลักจิตสำนึกต่อสภาพและบริบทใน
การกำหนดบทบัญญัติ โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของอิสลาม เช่น

อัลลอฮ์ ﷻ ตรัสไว้ในอัลกุรอานว่า:

﴿وَأِنْ أَمْرًا خَافَتْ مِنْ بَعْلِهَا نُشُوزًا أَوْ إِعْرَاضًا فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا أَنْ
يُصْلِحَا بَيْنَهُمَا صُلْحًا وَالصُّلْحُ خَيْرٌ وَأُحْضِرَتِ الْأَنْفُسُ الشُّحَّ وَإِنْ
تَحْسَبُونَهُ تَوَقُّؤًا فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا

(النساء : الآية 128)

ความว่า: “และหากหญิงใดเกรงว่าจะมีการบิ่ชิงหา หรือมีการผินหลัง
ให้จากสามีของนางแล้วก็ไม่มีความผิดใดๆแก่ทั้งสองที่จะตกลง
ประนีประนอมกันอย่างไรอย่างหนึ่ง และการประนีประนอมนั้นเป็น
สิ่งดีกว่า และจิตใจคนนั้นถูกให้มีความตระหนี่มาด้วย และหากพวก
เจ้ากระทำความดี และมีความยำเกรงแล้ว แท้จริงอัลลอฮ์นั้นทรงรู้อย่างดี
ถนัดในสิ่งที่พวกเจ้ากระทำกัน”

(อันนิสาอฺ อายะฮ์ 128)

ท่านอิบนุกะษีร (Ibn Kathīr, 1419:2/379) ได้อธิบายการตีฟสิรของท่านหญิง
อาอิชะฮฺ رضي الله عنها โดยอ้างหะดีษจากอิบนุ ญุร็อยรฺ กล่าวว่า : อิบนุญาก็อ เล่าแก่เราว่า อิบิ เล่าแก่เรา จากชีฆาม เป็น

³⁶บันทึกโดย al-Bukhārī, 1422 :5640 และบันทึกโดย Muslim, n.d. : 2572

อูเราะฮฺ จากพ่อของเขา จากอาอิชะฮฺ :“และหากหญิงใด เกรงว่าจะมีการปิ้งชา หรือมีการผินหลังให้จากสามีของนางแล้วก็ไม่มีความผิดใดๆแก่ทั้งสองที่จะตกลงประนีประนอมกันอย่างใดอย่างหนึ่ง และการประนีประนอมนั้นเป็นสิ่งดีกว่า” อาอิชะฮฺกล่าวว่า : นี่สำหรับผู้หญิงช่วงเวลาอยู่กับผู้ชาย ก็คืออาจจะเป็นเวลาที่ไม่มากนักสำหรับเธอ และปราศจากลูกและเขาสามารถเป็นเพื่อนกับนางได้ทำให้นางกล่าวว่า เจ้าอย่าหย่าฉัน ซึ่งเจ้าอยู่ในช่วงการทำงานให้กับฉัน

ท่านอิบนุกะษีร (Ibn Kathīr, 1420:2/426) ได้อธิบายการตีฟีรของท่านหญิงอาอิชะฮฺ رضي الله عنها โดยอ้างหะดีษจากเศาะหิหฺบุคอรียฺและมุสลิม³⁷ จากหะดีษอีซาม เป็น อูเราะฮฺ จากพ่อของเขา จากอาอิชะฮฺกล่าวว่า เมื่อท่านหญิงเสาะเดาะฮฺ เป็นตี ชัมอะฮฺ เริ่มมีอายุมากขึ้น เขาก็ได้แบ่งปันวันของเขาที่อยู่กับท่านนบี ให้แก่ท่านหญิงอาอิชะฮฺ ซึ่งท่านนบีได้มีวันของท่านหญิงเสาะเดาะฮฺ”

ท่านอัลญะซีซ (al-Jauziy, 1422:1/481) ได้อธิบายการตีฟีรของท่านหญิงอาอิชะฮฺ رضي الله عنها โดยอ้างหะดีษจากการรายงานจากอักริมะฮฺ³⁸ จากอิบนุ อับบาส กล่าวว่าสาเหตุของการประทานอายะฮฺนี้ว่า แท้จริงท่านหญิงเสาะเดาะฮฺแล้วท่านนบีหย่านาง นางจึงกล่าวว่า :ท่านอย่าหย่าฉัน จงเก็บฉันฉันจะเอาวันของฉันให้กับท่านหญิงอาอิชะฮฺ หลังจากนั้นอายะฮฺนี้ก็ประทานลงมา

4.3.4 วิธีการอธิบายแบบวัศฟีย์

การอธิบายแบบวัศฟีย์คือ การอธิบายลักษณะของสิ่งต่างๆเช่น
อายะฮฺที่1 อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสไว้ในอัลกุรอานว่า:

﴿ وَإِنْ خِفْتُمْ أَلَّا تُقْسِطُوا فِي الْبَيْتِ فَانكِحُوا مَا طَابَ لَكُمْ مِنَ النِّسَاءِ مِثْلِي
وَتِلْكَ وَرُبِعٌ فَإِنْ خِفْتُمْ أَلَّا تَعْدِلُوا فَوَاحِدَةٌ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ ذَٰلِكَ أَدْنَىٰ
أَلَّا تَعُولُوا ﴿٣﴾

(النساء : الآية 3)

ความว่า: “และหากพวกเจ้าเกรงว่าจะไม่สามารถให้ความยุติธรรมในบรรดาเด็กกำพร้าได้ ก็จงแต่งงานกับผู้ที่ดีแก่พวกเจ้า ในหมู่สตรี สองคน หรือสามคน หรือสี่คน”

(อันนิสาอฺ อายะฮฺ 3)

³⁷บันทึกโดย al-Bukhārīy, 1422:2593

³⁸บันทึกโดย Abu Dawud al-Tayalisiy, 1419 : 2805

ท่านอัลซินอานีย์(al-Sin‘aniy,1419:1/432)ได้อธิบายการตีฟีรของท่านหญิง
อาอิชะฮฺ رضي الله عنها จากอ็ชชูรีย³⁹ จากอุรวะฮฺจากอาอิชะฮฺกล่าวว่า:ฉันกล่าวแก่เขาว่า:อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า:“ และ
หากพวกเจ้าเกรงว่าจะไม่สามารถให้ความยุติธรรมในบรรดาเด็กกำพร้าได้ก็จงแต่งงานกับผู้ที่ดีแก่พวก
เจ้าในหมู่สตรีท่านหญิงกล่าวว่า:โอ้ลูกพี่ชายของฉันเป็นเด็กกำพร้าซึ่งอยู่ในความดูแลของพ่อของเขา
โดยเขาต้องการมีทรัพย์สินสมบัติและความสวยและเขาต้องการแต่งงานในสินสอดที่น้อยนิดจึงห้ามให้
แต่งงานก่อนที่จะครบสินสอดและสั่งให้แต่งงานกับหญิงอื่นนอกจากเขา

ท่านอัลสะมัรกีออนดีย(al-Samarqondi,n.d.:1/280)ได้อธิบายการตีฟีรของท่านหญิง
อาอิชะฮฺ رضي الله عنها จากสายรายงานของอุรวะฮฺจากอาอิชะฮฺ رضي الله عنها แท้จริงท่านหญิงกล่าวว่า:มนุษย์เมื่อแต่งงานกับ
เด็กกำพร้าแล้วและไม่มีความยุติธรรมในหมู่พวกเขาและไม่มีผู้ใดสามารถโต้เถียงเขาได้ดังนั้นอัลลอฮฺจึง
ห้ามมูมีนีนจากการกระทำนั้น

ท่านอัลชะอฺลาบีย(al-Tha‘labiy,1422:3/245)ได้อธิบายการตีฟีรของท่านหญิง
อาอิชะฮฺ رضي الله عنها จากสายรายงานของอ็ชชูรียจากอุรวะฮฺจากอาอิชะฮฺกล่าวว่า:ฉันกล่าวแก่เขาซึ่งอัลลอฮฺ
ﷻ ตรัสว่า:“ และหากพวกเจ้าเกรงว่าจะไม่สามารถให้ความยุติธรรมในบรรดาเด็กกำพร้าได้”ท่านหญิง
กล่าวว่า:โอ้ลูกพี่ชายของฉันเป็นเด็กกำพร้าซึ่งอยู่ในความดูแลของพ่อของเขาโดยเขาต้องการมีทรัพย์สิน
สมบัติและความสวยและเขาต้องการแต่งงานในสินสอดที่น้อยนิดจึงห้ามให้แต่งงานก่อนที่จะครบ
สินสอดและสั่งให้แต่งงานกับหญิงอื่นนอกจากเขา

อายะฮฺที่2 อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสไว้ในอัลกุรอานว่า:

﴿فَإِذَا قَضَيْتُمُ الصَّلَاةَ فَادْكُرُوا اللَّهَ فِيمَا وُقُودًا وَعَلَىٰ
جُنُوبِكُمْ فَإِذَا اطْمَأْنَنْتُمْ فَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ إِنَّ الصَّلَاةَ كَانَتْ عَلَى
الْمُؤْمِنِينَ كِتَابًا مَّوْقُوتًا ﴿١٠٣﴾

(النساء : الآية 103)

³⁹บันทึกโดย al-Bukhārīy, 1422:2763

ความว่า:“ ครั้นเมื่อพวกเจ้าเสร็จจากการละหมาดแล้วก็จงกล่าวรำลึกถึงอัลลอฮ์ทั้งในสภาพยืนและนั่งและในสภาพนอนเอกเขนกของพวกเจ้าครั้นเมื่อพวกเจ้าปลดอภัยแล้วก็จงดำรงไว้ซึ่งการละหมาดแท้จริงการละหมาดนั้นเป็นบัญญัติที่ถูกกำหนดเวลาไว้แก่ผู้ศรัทธาทั้งหลาย”

(อันนิสาอฺ อายะฮฺ 103)

ท่านอัลคอเซิน(al-Khāzin,1415:1/422)ได้อธิบายการตีฟสิรของท่านหญิงอาอิชะฮฺ رضي الله عنها โดยอ้างหะดีษจากการรายงานของท่านหญิงอาอิชะฮฺ⁴⁰ท่านหญิงกล่าวว่าท่านเราะสูลุลลอฮฺ ﷺ ได้ระลึกถึงอัลลอฮ์ทุกๆเวลาและมีคำกล่าวอื่นอีกว่าการระลึกคือการละหมาดกล่าวคือยืนละหมาดในยามที่แข็งแรงและนั่งในยามที่ป่วย

ท่านอัลบะฆะวะวี(al-Baghawiy,1420:1/696)ได้อธิบายการตีฟสิรของท่านหญิงอาอิชะฮฺ رضي الله عنها โดยรายงานจากอูรวะฮฺจากอาอิชะฮฺ رضي الله عنها ท่านหญิงกล่าวว่า:ท่านเราะสูลุลลอฮฺ ﷺ ได้ระลึกถึงอัลลอฮ์ทุกๆเวลาเมื่อมีความสงบและปลดอภัยก็จงดำรงการละหมาดให้สมบูรณ์ 4 รอกะอัต อายะฮฺที่3 อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสไว้ในอัลกุรอานว่า:

﴿لَيْسَ بِأَمَانَتِكُمْ وَلَا أَمَانِي أَهْلِ الْكِتَابِ مَنْ يَعْمَلْ سُوءًا يُجْزِيهِ وَلَا يَحِدْ لَهُ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا﴾ (النساء : الآية 123)

(النساء : الآية 123)

ความว่า:“ มิใช่ความเพื่อฝันของพวกเจ้า และมีใช่ความเพื่อฝันของผู้ที่ได้รับคัมภีร์ ผู้ใดที่กระทำชั่วเขาก็ถูกตอบแทนด้วยความชั่วนั้นและเขาจะไม่พบผู้คุ้มครอง และผู้ช่วยเหลือใด ๆ สำหรับเขาอื่นจากอัลลอฮ์”

(อันนิสาอฺอายะฮฺ123)

⁴⁰บันทึกโดย Muslim, n.d. : 373

ท่านอฏฺฎาะบะรียฺ(al-Ṭabariy,1420: 9/241)ได้อธิบายการตีฟสิรของท่านหญิงอาอิชะฮฺ رضي الله عنها โดยอ้างจากการรายงานของอับดุลลอฮฺเป็นอบีชีษะด⁴¹เล่าแก่ฉันและอะฮฺมัดเป็นมันศูรทั้งสองได้กล่าวว่า: พวกฉันทั้งสองได้บอกแก่ซัยดเป็นอัลหุบบาบอับดุลมุลคเป็นอัลหาลันอัลมหาริบิเล่าแก่เรามุฮัมมัดเป็นซัยดเป็นกอนฟัยเล่าแก่เราจากอาอิชะฮฺจากอบีบักรกล่าวว่า: “ครั้นเมื่อประทานอาอิชะฮฺ ความว่า: “ผู้ใดที่กระทำชั่วเขาก็ถูกตอบแทนด้วยความชั่วนั้น ”อบูบักรกล่าวว่า: โอ้ท่านเราะฮฺลุลลอฮฺทุกอย่างที่เรากระทำเราจะได้รับผลตอบแทนนั้นหรือ ? ท่านเราะฮฺลุลลอฮฺตอบว่า: โอ้อาบักกรนี้มีใช่บางสิ่งบางอย่างที่ประสบแล้วจะมีบางสิ่งมาชดเชย ”

ท่านอัลนัยسابูรียฺ(al-Naisaburiy, 1415 : 2/49) ได้อธิบายการตีฟสิรของท่านหญิงอาอิชะฮฺ رضي الله عنها โดยอ้างจากการรายงานของอะฮฺมัดอิบนุอัลหาลันอัลมหาริบิเล่าแก่ฉันมุฮัมมัดเป็นยะอฺกูบเล่าแก่ฉันบะหฺรูเป็นนัศรเล่าแก่ฉันอิบนุอาฮฺบเล่าแก่ฉันอัมรฺเป็นอัลหาลิสเล่าแก่ฉันจากบักรเป็นเสาะเคาะฮฺจากอูบัยดฺเป็นอุมัยรฺจากอาอิชะฮฺ رضي الله عنها แท้จริงมีชาย 2 คนอ่านอาอิชะฮฺอัลลอฮฺตรัสว่า: “ผู้ใดที่กระทำชั่วเขาก็ถูกตอบแทนด้วยความชั่วนั้น ”กล่าวว่า: ฉันจะถูกตอบแทนด้วยการกระทำของฉันแต่ท่านเราะฮฺลุลลอฮฺ ﷺ กล่าวว่า: ใช่ถูกตอบแทนบนโลกด้วยความสูญเสียกับชีวิตและทรัพย์สิน

4.3.5 วิธีการอธิบายแบบนักคิด

คือการตีฟสิรที่เอามาจากหรือนำจากท่านหญิงเช่น

อาอิชะฮฺที่1 อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสไว้ในอัลกุรอานว่า:

﴿وَأَتُوا النِّسَاءَ صَدُقَاتِهِنَّ نِحْلَةً فَإِنْ طِبْنَ لَكُمْ عَنْ شَيْءٍ مِّنْهُ فَكُلُوهُ

هِنَا مَرَاتِبًا ﴿٤﴾

(النساء : الآية 4)

ความว่า: “และจงให้แก่บรรดาหญิงซึ่งมะฮฺรของนาง ด้วยความเต็มใจ แต่ถ้านางเห็นชอบที่จะให้สิ่งหนึ่งแก่พวกเจ้าจากมะฮฺรนั้นแล้ว ก็จงบริโภคสิ่งนั้นด้วยความเอร็ดอร่อยและโอชา”

(อั้นนิสาอฺ อาอิชะฮฺ 4)

⁴¹บันทึกโดย Abū Dawūd, n.d. 3093

ท่านอิบนุกะษีร (Ibn Kathīr, 1420: 2/213) ได้อธิบายการตีฟัรของท่านหญิง
อาอิชะฮ์ رضي الله عنها ซึ่งอาลีเป็นอะบีฏอลหะฮ์กล่าวว่าจากอิบนุอับบาส: คำว่าอัลนิสละฮ์คือมะฮัรและมุฮัมมัด
เป็น อิสหากกล่าวว่า จากอัซซุซรียะจากอูเราะฮ์จากอาอิชะฮ์: อัลนิสละฮ์คือฟัรฎูและมะกอดิลกอลตา
คะฮ์อิบนุญาริญ์กล่าวว่า: อัลนิสละฮ์คือฟัรฎู

ท่านอัลเชกานียะ (al-Shaukaniy, 1414: 1/488) ได้อธิบายการตีฟัรของท่านหญิง
อาอิชะฮ์ رضي الله عنها ซึ่งบันทึกโดยอิบนุญาริรและอิบนุอะบีหะดีมจากอิบนุอับบาสอัลลอฮ์ رضي الله عنه ตรีศว่า: นิสลาตัน
ในอายะฮ์กล่าวว่า: มะฮัรและบันทึกโดยอิบนุอะบีหะดีมจากอาอิชะฮ์: อัลนิสละฮ์ท่านหญิงกล่าวว่า: วาญิบ
อายะฮ์ที่ 2 อัลลอฮ์ رضي الله عنه ตรีศไว้ในอัลกุรอานว่า:

﴿ إِن يَدْعُونَ مِن دُونِهِ إِلَّا لَأَن نَّاتُوا وَإِن يَدْعُونَ إِلَّا شَيْطَانًا

مَّرِيدًا ﴿١١٧﴾

(النساء : الآية 117)

ความว่า: “พวกเขาจะไม่วิงวอนขออื่นจากพระองค์นอกจากเจีร็ด
หญิง และพวกเขาจะไม่วิงวอนนอกจากชัฎอนที่ดื้อด้นเท่านั้น”

(อันนิสาฮ์ อายะฮ์ 117)

ท่านอิบนุกะษีร (Ibn Kathīr, 1419: 2/366) ได้อธิบายการตีฟัรของท่านหญิง
อาอิชะฮ์ رضي الله عنها โดยอ้างหะดีษจากอับดุลอะกะเราะ มุฮัมมัด เป็น สาลามะฮ์ อัลบาสีลีเล่าแก่เรา จาก อับดุลอาซีซ
เป็น มุฮัมมัด จากฮิซาม อิบนุ อูเราะฮ์ จากพ่อของเขา จากอาอิชะฮ์ พวกเขาจะไม่วิงวอนขออื่นจาก
พระองค์นอกจากเจีร็ดหญิง กล่าวว่า: รูปเจีร็ด

อายะฮ์ที่ 3 อัลลอฮ์ رضي الله عنه ตรีศไว้ในอัลกุรอานว่า:

﴿ وَبَسْتَفْتُونَكَ فِي النِّسَاءِ قُلِ اللَّهُ يُفْتِيكُمْ فِيهِنَّ وَمَا يُتْلَى
عَلَيْكُمْ فِي الْكِتَابِ فِي نِكَاحِ النِّسَاءِ الَّتِي لَا تُؤْتُونَهُنَّ مَا كُنَّ
لَهُنَّ وَرَغِبْنَ أَنْ تَنكِحُوهُنَّ وَالْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الْوُلْدَانِ
وَأَنْ تَقُومُوا لِلنِّسَاءِ بِالْقِسْطِ وَمَا تَفَعَّلُوا مِنْ خَيْرٍ فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِهِ

عَلِيمًا ﴿١٢٧﴾

(النساء : الآية 127)

ความว่า: “ และพวกเขาจะขอให้เจ้าชี้ขาดในเรื่องของบรรดาหญิงงกล่าวเถิดว่าอัลลอฮฺจะทรงชี้ขาดให้แก่พวกท่านในเรื่องของนางเหล่านั้นและสิ่งที่ถูกอ่านให้พวกท่านฟังซึ่งอยู่ในคัมภีร์นั้นและในเรื่องของหญิงกำพร้าที่พวกท่านไม่ได้ให้แก่พวกนางซึ่งสิ่งที่ถูกกำหนดขึ้นแก่พวกนางและพวกท่านปรารถนาจะแต่งงานกับพวกนางและในเรื่องของบรรดาผู้อ่อนแอในหมู่เด็กๆและในการที่พวกท่านจะดำรงไว้ซึ่งความยุติธรรมแก่บรรดาเด็กกำพร้าและความดีใดๆที่พวกเจ้ากระทำไปนั้นแท้จริงอัลลอฮฺทรงรู้ในความคิดนั้น”

(อันนิสาอฺอายะฮฺ 127)

ท่านอัลซุหัยลีย์ (al-Zuhailiy,1422:1/386)อัลญาซีย์(al-Jauziy,1422:1/479)ได้อธิบายการตีฟสิรของท่านหญิงอาอิชะฮฺ رضي الله عنها โดยกล่าวว่าอายะฮฺนี้ประทานลงมามีสาเหตุเนื่องจากพวกเศาะหาบะฮฺถามถึงเรื่องของผู้หญิงเกี่ยวกับมรดกและเรื่องอื่นๆซึ่งมีการอ้างหะดีษรายงานโดยบุคอรี⁴² จากอาอิชะฮฺ رضي الله عنها ท่านหญิงกล่าวถึงสาเหตุของการประทานอายะฮฺนี้ว่า:คือชายผู้หนึ่งซึ่งมีเด็กกำพร้าซึ่งเขาเป็นผู้ปกครองและผู้รับมรดกแท้จริงเขามีทรัพย์สินซึ่งเขาต้องการแต่งงานหลังจากนั้นได้ห้ามให้แต่งงานด้วย

อายะฮฺที่4อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสไว้ในอัลกุรอานว่า:

﴿ إِن بُدُوا خَيْرًا أَوْ تُخَفُّوهُ أَوْ تَعْفُوا عَنْ سُوءٍ فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ عَفُوًّا قَدِيرًا ﴾

(النساء : الآية 149)

ความว่า:“หากพวกเจ้าเปิดเผยความดี หรือปกปิดมันไว้ หรือให้อภัยในความเลวร้ายใด ๆ แล้ว แท้จริงอัลลอฮฺนั้นเป็นผู้ทรงอภัยโทษผู้ทรงอนุภาพเสมอ”

(อันนิสาอฺ อายะฮฺ 149)

⁴²บันทึกโดย al-Bukhārī, 1422 :4600

ท่านอิบนุกะษีร (Ibn Kathīr, 1420: 2/442) ได้อธิบายการตีฟีรของท่านหญิงอาอิชะฮ์ رضي الله عنها โดยอ้างหะดีษจากอบูดาวูด⁴³ กล่าวว่า อับดุลลอฮ์ เป็น มุอาษุ เล่าแก่เรา อบี เล่าแก่เรา สุฟยานเล่าแก่เรา จากฮาบีบ จากอาฏอฮ์ จากอาอิชะฮ์ กล่าวว่า : เธอได้ถูกขโมยของ หลังจากนั้นเธอได้สาปแช่งผู้ที่ขโมยของ ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : บาปของผู้ที่ขโมยจะไม่ลดเลย

วิธีการตีฟีรของท่านหญิงอาอิชะฮ์ ที่ได้กล่าวข้างต้น แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนถึงความรู้ความสามารถของท่านในการอธิบายความหมายหรือเจตนารมณ์ของแต่ละอายะฮ์ที่มีการตีฟีร นับเป็นแบบอย่างของการตีฟีรอัลกุรอาน

4.4 ส่วนที่ใช้ในการอธิบาย

4.4.1 ส่วนอิหมะฮ์

1) ความหมายของอิหมะฮ์

อิหมะฮ์ตามความหมายเชิงภาษาคือความยุติธรรมความรู้ความอ่อนโยนศาสนา อัลกุรอานและอินญีล (Fairūzabādiy, 1426 : 1/1095)

ส่วนความหมายของอิหมะฮ์ตามหลักวิชาการนั้นอุลามาอฺได้ให้ความหมายที่แตกต่างกันคือบางท่านกล่าวว่า: ศาสดาบางท่านกล่าวว่า: อัลกุรอานบางท่านกล่าวว่า: สิ่งที่ประสพกับคำพูดและการกระทำบางท่านกล่าวว่า: ฐูในสิ่งที่เป็จริงและกระทำกับมันบางท่านกล่าวว่า: ความรู้ที่เป็นประโยชน์และกระทำในสิ่งที่ดีบางท่านกล่าวว่า: เกรงกลัวต่ออัลลอฮ์บางท่านกล่าวว่า: งดเว้นการทำชั่วในศาสนาของอัลลอฮ์และบางท่านกล่าวว่า: การวางทุกสิ่งทุกอย่างตรงตามตำแหน่งและเมื่อเราพิจารณาและสังเกตถึงความหมายข้างต้นจะพบว่าความหมายของอิหมะฮ์คือสิ่งที่ประสพกับคำพูดและการกระทำและวางทุกสิ่งทุกอย่างตรงตามตำแหน่ง (al-Qahtāniy, n.d.: 1/12)

2) ความสำคัญของส่วนอิหมะฮ์

2.1) ส่วนอิหมะฮ์เป็นส่วนที่ทำให้ผู้เผยแพร่ต่ออัลลอฮ์มีความสามารถที่จะดำเนินในทุกๆอย่าง

2.2) ส่วนอิหมะฮ์เป็นส่วนที่ทำให้ผู้เผยแพร่ต่ออัลลอฮ์สังเกตและดูแลถึงสภาพมารยาทและสถานการณ์ของผู้ที่จะเผยแพร่

⁴³บันทึกโดยAbū Dawūd, n.d.: 1497อัลบานีย์Albaniy, n.d.: 2/ระบุว่าเป็หะดีษฎะอ็ีฟ

3) รูปแบบสำนวนของฮิกมะฮฺ

1. ท่านอัลซินอานีย์(al-Sin‘aniy,1419:1/432)ได้อธิบายการตีฟสิรของท่านหญิงอาอิชะฮฺ رضي الله عنها จากอ็ชชุซซุรีย์จากอูรวะฮฺจากอาอิชะฮฺกล่าวว่า:ฉันกล่าวแก่เขาว่า:อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า: “และหากพวกเจ้าเกรงว่าจะไม่สามารถให้ความยุติธรรมในบรรดาเด็กกำพร้าได้ก็จงแต่งงานกับผู้ที่ดีแก่พวกเจ้าในหมู่สตรี” ท่านหญิงกล่าวว่า: โอ้ลูกพี่ชายของฉันเป็นเด็กกำพร้าซึ่งอยู่ในความดูแลของพ่อของเขา โดยเขาต้องการมีทรัพย์สินสมบัติและความสวยและเขาต้องการแต่งงานในสินสอดที่น้อยนิดจึงห้ามให้แต่งงานก่อนที่จะครบสินสอดและสั่งให้แต่งงานกับหญิงอื่นนอกจากเขา

2. ท่านอิบนุกะษีร(Ibn Kathīr,1420:2/213)ได้อธิบายการตีฟสิรของท่านหญิงอาอิชะฮฺ رضي الله عنها ซึ่งอาลีเป็นอะบีฏอลหะฮฺกล่าวว่าจากอิบนุอับบาส:คำว่าอัลนิฮฺละฮฺคือมะฮฺร์และมุฮัมมัด เป็น อิสหากกล่าวว่า จากอ็ชชุซซุรีย์ จากอูรวะฮฺ จากอาอิชะฮฺ : อัลนิฮฺละฮฺคือฟิรฎูและมะกอดิลกอดาคะฮฺอิบนุญาริจญ์กล่าวว่า : อัลนิฮฺละฮฺ คือฟิรฎู

3. ท่านอิบนุอาซุร (Ibn ‘Āshūr,1984:4/245)ได้อธิบายการตีฟสิรของท่านหญิงอาอิชะฮฺ رضي الله عنها โดยอ้างหะดีษเศาะหิหฺมุสลิมจากอาอิชะฮฺ : อาชะฮฺนี้ประทานลงมาแก่ผู้ปกครองของเด็กกำพร้าเมื่อจำเป็นต้องใช้ทรัพย์สินของเด็กกำพร้ากล่าวคือสามารถใช้ได้ตามความพอเหมาะแก่จำนวนทรัพย์สิน

4. ท่านอัลบะฆะเวีย้(al-Baghwi,1420:1/590)ได้อธิบายการตีฟสิรของท่านหญิงอาอิชะฮฺ رضي الله عنها โดยรายงานจากอูรวะฮฺจากอาอิชะฮฺกรรขาของท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ แท้จริงท่านเราะฮฺลุลลอฮฺ ﷻ กล่าวว่า:การห้ามของผู้ให้นมเหมือนกับห้ามของผู้ให้กำเนิด

5. ท่านอัลซัรบีนิย (al-Sharbiniy,1285:1/302)ได้อธิบายการตีฟสิรของท่านหญิงอาอิชะฮฺ رضي الله عنها โดยรายงานจากอาอิชะฮฺ رضي الله عنها แท้จริงท่านหญิงกล่าวว่าโอ้ท่านเราะฮฺลุลลอฮฺ ﷻ แท้จริงฉันมีเพื่อนบ้านอยู่สองบ้านแล้วฉันจะเลือกให้เพื่อนบ้านอันไหนก่อนท่านนบีตอบว่า:เลือกให้กับผู้ที่ใกล้ชิดกับบ้านของท่านก่อน

6. ท่านอิบนุกะษีร(Ibn Kathīr,1419:2/278)ได้อธิบายการตีฟสิรของท่านหญิงอาอิชะฮฺ رضي الله عنها โดยอ้างหะดีษรายงานจากอูรวะฮฺจากอาอิชะฮฺท่านหญิงกล่าวว่าท่านเราะฮฺลุลลอฮฺ ﷻ

ﷺ ได้อาบน้ำละหมาดหลังจากนั้นท่านได้หอมแก้มหลังจากนั้นท่านก็ละหมาดโดยไม่ได้อาบน้ำ
ละหมาดใหม่

7. ท่านอิบนุกะษีร (Ibn Kathīr, 1419: 2/287) ได้อธิบายการตีฟีรของท่าน
หญิงอาอิชะฮ์ ﷺ โดยอ้างหะดีษจากอิมามอะฮฺมัด กล่าวว่า : ยะซีด เป็น ฮาฐุน เล่าแก่เรา ศอคาเกาะ เป็น
มุฆา เล่าแก่เรา อบูอิมรอน อัลญุนัยย์ เล่าแก่เรา จากยะซีด เป็น บาบะนุส จากอาอิชะฮ์ ท่านหญิงกล่าวว่า :
ท่านเราะฮ์ลุลลอฮ์ ﷺ กล่าวว่า “แคว้นสำหรับอัลลอฮ์นั้นมีสามอย่างคือหนึ่ง แคว้นที่อัลลอฮ์ไม่สนใจ
เกี่ยวกับการทำบางสิ่งบางอย่าง นั่นก็คือ ความไม่เป็นธรรมของทาสต่อตัวเอง ระหว่างเขาและพระเจ้า
เช่นจากการถือศีลอดและละหมาด ในวันที่เขาได้ทิ้งไปสองแคว้นที่อัลลอฮ์ทรงไม่ปล่อยในบางสิ่ง
บางอย่างนั่นก็คือ ความไม่เป็นธรรมของทาสต่อบางพวก สามแคว้นที่ อัลลอฮ์ทรงไม่ยกโทษให้ นั่นก็
คือ การมีภาคีต่ออัลลอฮ์”

8. ท่านอิบนุกะษีร (Ibn Kathīr, 1419: 2/366) ได้อธิบายการตีฟีรของท่าน
หญิงอาอิชะฮ์ ﷺ โดยอ้างหะดีษจากอบีเล่าแก่เรา มุฮัมมัด เป็น สาลามะฮ์ อัลบาสีลีเล่าแก่เรา จาก
อับดุลอาซีซ เป็น มุฮัมมัด จากฮิซาม อิบน์ อูเราะฮ์ จากพ่อของเขา จากอาอิชะฮ์ พวกเขาจะไม่วิงวอนขอ
อื่นจากพระองค์นอกจากเจี๊วดหญิง กล่าวว่า : รูปเจี๊วด

9. ท่านอัลซุหัยลียฺ (al-Zuhailiy, 1422: 1/386) อัลญะอูซียฺ (al-Jauzi, 1422:
1/479) ได้อธิบายการตีฟีรของท่านหญิงอาอิชะฮ์ ﷺ โดยกล่าวว่าอายะฮ์นี้ประทานลงมา มีสาเหตุ
เนื่องจากพวกเศาะหาบะฮ์ถามถึงเรื่องของผู้หญิงเกี่ยวกับมรดกและเรื่องอื่นๆซึ่งมีการอ้างหะดีษรายงาน
โดยบุคอรีร์จากอาอิชะฮ์ ﷺ ท่านหญิงกล่าวถึงสาเหตุของการประทานอายะฮ์นี้ว่า: คือชายผู้หนึ่งซึ่งมีเด็ก
กำพร้าซึ่งเขาเป็นผู้ปกครองและผู้รับมรดกแท้จริงเขามีทรัพย์สินซึ่งเขาต้องการแต่งงานหลังจากนั้นได้
ห้ามให้แต่งงานด้วย

4.4.2 ถิ่นวนเมออีเศาะฮ์

1) ความหมายของเมออีเศาะฮ์

เมออีเศาะฮ์ตามความหมายเชิงภาษามาจากคำว่าวาอาศอคือการขู่หรือการสาปให้กลัว

(Abu al-Husen, 1406 : 1/931)

ส่วนความหมายของเมออีเศาะฮฺตามหลักวิชาการนั้นคือการเตือนสติด้วยกับสิ่งที่ดีกับความรูสึกของจิตใจ(al-Hamdi, 1424 : 1/6)

2) ความสำคัญของเมออีเศาะฮฺ

2.1 มนุษย์ส่วนใหญ่จะเข้าสังคมและสังคมนั้นจะมีสิ่งที่ดีและสิ่งที่ไม่ดีการเตือนสติที่ดีนั้นจะช่วยให้มนุษย์พ้นจากการกระทำในสิ่งที่ผิดพ้นจากการลืมนั่นจากใจที่เกี่ยวและพ้นจากไฟนรก

2.2 การเตือนสติที่ใช้ถ้อยคำที่ดีนั้นเป็นสิ่งสำคัญและมีประโยชน์ซึ่งเป็นประตูที่จะเปิดและเป็นทางนำไปแก่ผู้มีนินทุกคน

2.3 การเตือนสตินั้นเป็นสิ่งที่ช่วยเตือนให้หัวใจไม่ทำต่อสิ่งที่ผิดโดยกระทำในสิ่งที่อัลลอฮ์สั่งใช้ให้กระทำเท่านั้น

3)รูปแบบสำนวนของเมออีเศาะฮฺ

3.1 ท่านอัลมุซฮารียฺ(al-Muzhariy, 1412 : 2/168)ได้อธิบายการตีฟิรของท่านหญิงอาอิชะฮฺ   โดยรายงานจากอาอิชะฮฺท่านหญิงกล่าวว่าท่านเราะฮฺลุลลอฮฺ   กล่าวว่าไม่มีมุสลิมคนใดที่จะได้รับความทุกข์ทรมานจากอันตรายใดๆไม่ว่าจะเป็นการถูกหนามทิ่มแทงหรือสิ่งอื่นใดที่เลวร้ายกว่านั้นเว้นเสียแต่ว่าอัลลอฮฺทรงลบล้างความชั่วของเขา

3.2 ท่านอัลนัยسابูรียฺ(al-Naisaburiy, 1415 : 2/49)ได้อธิบายการตีฟิรของท่านหญิงอาอิชะฮฺ   โดยอ้างจากการรายงานของอะฮฺมัดอิบน์อุลฮาซานียฺอัลกอดียฺเล่าแก่ฉันมุฮัมมัดเป็นยะอฺกูบเล่าแก่ฉันบะหฺรูเป็นนัศรเล่าแก่ฉันอิบน์วาฮับเล่าแก่ฉันอัมรฺเป็นอัลฮาริสเล่าแก่ฉันจากบักร์เป็นเสาะเศาะฮฺจากอูบัยดฺเป็นอุมัยรฺจากอาอิชะฮฺ   แท้จริงมีชาย 2 คนอ่านอาเยฮฺอัลลอฮฺตรัสความว่า:“ ผู้ใดที่กระทำชั่วเขาก็ถูกตอบแทนด้วยความชั่วนั้น ”กล่าวว่า:ฉันจะถูกลงโทษด้วยการกระทำของฉันแต่ท่านเราะฮฺลุลลอฮฺ   กล่าวว่า:ให้ถูกลงโทษบนโลกด้วยความสูญเสียกับชีวิตและทรัพย์สิน

3.3 ท่านอิบน์กะษีร (Ibn Kathīr, 1420 :2/442) ได้อธิบายการตีฟิรของท่านหญิงอาอิชะฮฺ   โดยอ้างหะดีษจากอนูตาวูด กล่าวว่า อับดุลลอฮฺ เป็น มุอาษฺ เล่าแก่เรา อิบ เล่าแก่เรา สุฟยานเล่าแก่เรา จากฮาบีบ จากอาฏอฮฺ จากอาอิชะฮฺ   กล่าวว่า :เธอได้ถูกขโมยของ หลังจากนั้นเธอได้สาปแช่งผู้ที่ขโมยของ ท่านนบี   กล่าวว่า : บาปของผู้ที่ขโมยจะไม่ลดเลย

4.4.3 จำนวนกวดะฮุสาसानะฮุ(แบบอย่างที่ดี)

1) ความหมายของกวดะฮุสาसानะฮุ

กวดะฮุกับฮุสวะฮุมีความหมายเดียวกันคือการเดินทางและติดตามบนเส้นทางของผู้ที่ปฏิบัติ(Ibn Hamid, n.d.: 1/5)

2) ความสำคัญของกวดะฮุสาसानะฮุ

2.1 กวดะฮุสาसानะฮุเป็นแบบอย่างที่ดีที่มีความก้าวหน้าจนถึงระดับที่สมบูรณ์ซึ่งปรากฏอยู่ในตัวของผู้ที่มีความคิดความเข้าใจสามารถทำในสิ่งที่เห็นว่าดีเห็นว่าประหลาดสิ่งที่ต้องรับรองและในสิ่งที่ชอบ

2.2 กวดะฮุสาसानะฮุตั้งอยู่บนพื้นฐานของความดีที่สูงตรงที่ให้ความพอใจแก่ผู้อื่นจนบรรลุความดีนั้นกับทุกสิ่งทุกอย่างที่ได้สิ่งที่ได้รับนั้นก็คือมนุษย์มีความสามารถและสามารถมองเห็นสภาพมากกว่ามองเห็นถึงบทความ

2.3 มีความเสมอของความเข้าใจในประโยชน์ของมนุษย์ที่แตกต่างกันแต่ทุกสิ่งทุกอย่างที่มองเห็นแบบอย่างด้วยสายตานั้นมีความเสมอกันดังนั้นผู้เผยแพร่จึงต่อกรที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ของสิ่งที่จะเผยแพร่

2.4 ผู้ตามมักจะเลียนแบบผู้เผยแพร่เป็นหลักและเลียนแบบโดยไม่รู้หลังจากนั้นก็ทำตามโดยยึดเป็นของตัวเองและไม่คิดว่าสิ่งนั้นตั้งอยู่บนหลักของความผิดที่ใหญ่และเขาก็นับกวดะฮุนี้แก่เขา(Ibn Hamid, n.d.: 1/8-10)

3) รูปแบบจำนวนของกวดะฮุสาसानะฮุ

3.1 ท่านอัลบะฆะเวีย(al-Baghawiy, 1420 : 1/687)ได้อธิบายการตีฟัสีร์ของท่านหญิงอาอิชะฮุ رضي الله عنها โดยรายงานจากอาอิชะฮุ رضي الله عنها แท้จริงท่านหญิงกล่าวว่า:การละหมาดแรกๆนั้นได้กำหนด 2 รอกะอ์ตหลังจากนั้นได้กำหนด 2 รอกะอ์ตสำหรับผู้เดินทางและ 4 รอกะอ์ตสำหรับผู้ไม่เดินทาง

3.2 ท่านอัลคอเซิน(al-Khazin, 1415 : 1/422)ได้อธิบายการตีฟัสีร์ของท่านหญิงอาอิชะฮุ رضي الله عنها โดยอ้างหะดีษจากการรายงานของท่านหญิงอาอิชะฮุท่านหญิงกล่าวว่าท่านเราะฮูตุลลอฮุ ﷺ ได้ระลึกถึงอัลลอฮุทุกๆเวลาและมีคำกล่าวอื่นอีกว่าการระลึกคือการละหมาดกล่าวคือยืนละหมาดในยามที่แข็งแรงและนั่งในยามที่ป่วย

3.3 ท่านอิบนุกะษีร (Ibn Kathīr, 1420:426/2) ได้อธิบายการตีฟีรของท่านหญิงอาอิชะฮ์ رضي الله عنها โดยอ้างหะดีษจากเศาะหิหฺบุคอรีและมุสลิมจากหะดีษชีฆามเป็นอุรวะฮฺจากพ่อของเขา จากอาอิชะฮฺกล่าวว่าเมื่อท่านหญิงเสาะเคาะฮ์เป็นติฆัมอะฮ์เริ่มมีอายุมากขึ้นเขาก็ได้แบ่งปันวันของเขาที่อยู่กับท่านนบีให้แก่ท่านหญิงอาอิชะฮ์ซึ่งท่านนบีได้มีวันของท่านหญิงเสาะเคาะฮ์”

4.5 บทเรียนที่ได้รับจากการอธิบายของท่านหญิงอาอิชะฮ์ رضي الله عنها

4.5.1 บทเรียนในลักษณะโดยตรง

จากวิธีการอธิบายโดยการอิจญ์ติฮาดพบว่า
บทเรียนที่ได้รับจากอายะฮ์ที่ 1 อัดลอส رضي الله عنه ครัสไว้ ในอัลกุรอานว่า:

﴿وَابْتُلُوا آلِيَنَّمَى حَتَّى إِذَا بَلَغُوا النِّكَاحَ فَإِنْ ءَانَسْتُمْ مِّنْهُمْ رُّشْدًا فَادْفَعُوا إِلَيْهِمْ أَمْوَالَهُمْ وَلَا تَأْكُلُوهَا إِسْرَافًا وَبِدَارًا أَن يَكْبُرُوا وَمَن كَانَ غَنِيًّا فَلْيَسْتَعْفِفْ ۖ وَمَن كَانَ فَقِيرًا فَلْيَأْكُلْ بِالْمَعْرُوفِ ۚ فَإِذَا دَفَعْتُمْ إِلَيْهِمْ أَمْوَالَهُمْ فَأَشْهِدُوا عَلَيْهِمْ ۖ وَكَفَى بِاللَّهِ حَسِيبًا ﴿٦﴾

(النساء : الآية 6)

อายะฮ์นี้ทำให้บทเรียนในลักษณะโดยตรงคือ

1. ผู้ปกครองของเด็กกำพร้าสามารถใช้ทรัพย์สินของเด็กตามความพอเหมาะของจำนวนทรัพย์สินที่มีอยู่

บทเรียนที่ได้รับจากอายะฮ์ที่ 2 อัดลอส رضي الله عنه ครัสไว้ ในอัลกุรอานว่า:

﴿وَإِن كُنْتُمْ مَّرْضَىٰ أَوْ عَلَىٰ سَفَرٍ أَوْ جَاءَ أَحَدٌ مِّنْكُمْ مِنَ الْغَائِطِ أَوْ لَمَسْتُمُ النِّسَاءَ فَلَمْ يَجِدُوا مَاءً فَتَيَمَّمُوا صَعِيدًا طَيِّبًا فَامْسَحُوا بِوُجُوهِكُمْ وَأَيْدِيكُمْ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَفُوًّا غَفُورًا ﴿٤٣﴾

(النساء : الآية 43)

อายะฮ์นี้ทำให้บทเรียนในลักษณะโดยตรง คือ

1. สามีเมื่อสัมผัสภรรยาแล้วไม่ต้องอาบน้ำละหมาดใหม่ โดยเพียงพอกับน้ำละหมาดที่มีอยู่เดิม
2. ห้ามผู้มีประจำเดือนและผู้มีภาวะนาระสูเข้าใกล้มัสญิด

บทเรียนที่ได้รับจากอายะฮ์ที่3 อัลลอฮ์ตรัสไว้ในอัลกุรอานว่า:

﴿ وَإِذَا ضَرَبْتُمْ فِي الْأَرْضِ فَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَنْ تَقْصُرُوا مِنَ الصَّلَاةِ إِنَّ خِفْتُمْ أَنْ يَفْتِنَكُمْ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنَّ الْكَافِرِينَ كَانُوا لَكُمْ عَدُوًّا مُّبِينًا ﴿١٠١﴾

(النساء : الآية 101)

อายะฮ์นี้ได้ให้บทเรียนในลักษณะโดยตรงคือ

1. การละหมาดได้กำหนด 2 รอกะอ์ตสำหรับผู้เดินทาง และ 4รอกะอ์ตสำหรับผู้ที่ไม่เดินทาง
2. ผู้เดินทางสามารถละสลอดได้ ส่วนผู้ไม่เดินทางก็ถือสลอดตามปกติ

จากวิธีการอธิบายจากรายงานของท่านบีพบ่า

บทเรียนที่ได้รับจากอายะฮ์ที่1อัลลอฮ์ตรัสไว้ในอัลกุรอานว่า:

﴿ حُرِّمَتْ عَلَيْكُمْ أُمَّهَاتُكُمْ وَبَنَاتُكُمْ وَأَخَوَاتُكُمْ وَعَمَّاتُكُمْ
وَخَالَاتُكُمْ وَبَنَاتُ الْأَخِ وَبَنَاتُ الْأُخْتِ وَأُمَّهَاتُكُمْ أَلْتِي
أَرْضَعْنَكُمْ وَأَخَوَاتُكُمْ مِمَّنْ الرَّرَضَعُونَ ﴿٢٣﴾

(النساء : الآية 23)

อายะฮ์นี้ได้ให้บทเรียนในลักษณะโดยตรงคือ

1. ผู้ให้นมสิ่งที่ห้ามก็เหมือนกับสิ่งที่ห้ามกับผู้ให้กำเนิด คือแต่งงาน
2. การผิดประเวณีหรือ ชีนา เป็นสิ่งที่ต้องห้าม

บทเรียนที่ได้รับจากอายะฮ์ที่2 อัลลอฮ์ตรัสไว้ในอัลกุรอานว่า:

﴿ وَأَعْبُدُوا اللَّهَ وَلَا تُشْرِكُوا بِهِ سَيِّئًا وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا وَبِذِي
الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسْكِينِ وَالْجَارِ ذِي الْقُرْبَىٰ وَالْجَارِ

الْجُنُبِ وَالصَّاحِبِ بِالْجَنبِ وَابْنِ السَّبِيلِ وَمَا مَلَكَتْ
 أَيْمَانُكُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ مَنْ كَانَ مُخْتَالًا فَخُورًا ﴿٣٦﴾

(النساء : الآية 36)

อายะฮ์นี้ได้ให้บทเรียนในลักษณะโดยตรงคือ

1. การเลือกให้สิ่งของต่างๆแก่ผู้อื่นนั้นควรเลือกให้กับผู้ที่ใกล้ชิดกับบ้านของเราก่อน
 หรือเพื่อนบ้านนั่นเอง

บทเรียนที่ได้รับจากอายะฮ์ที่ 3 อัดลอสฺ ๓๖ ตรีศไว้ในอัลกุรอานว่า:

﴿ إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ وَمَنْ
 يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدْ افْتَرَىٰ إِثْمًا عَظِيمًا ﴾ ﴿٤٨﴾

(النساء : الآية 48)

อายะฮ์นี้ได้ให้บทเรียนในลักษณะโดยตรงคือ

1. การกระทำของมนุษย์ที่อัลลอสฺไม่ทรงให้อภัยนั้นก็คือ การมีภาคีกับพระองค์

บทเรียนที่ได้รับจากอายะฮ์ที่ 4 อัดลอสฺ ๓๖ ตรีศไว้ในอัลกุรอานว่า:

﴿ مَا أَصَابَكَ مِنْ حَسَنَةٍ فَمِنَ اللَّهِ وَمَا أَصَابَكَ مِنْ سَيِّئَةٍ فَمِنْ نَفْسِكَ وَأَرْسَلْنَاكَ
 لِلنَّاسِ رَسُولًا وَكَفَىٰ بِاللَّهِ شَهِيدًا ﴾ ﴿٧٩﴾

(النساء : الآية 79)

อายะฮ์นี้ได้ให้บทเรียนในลักษณะโดยตรงคือ

1. ผู้ที่เป็นมุสลิมทุกคนที่ทำความผิดยอมได้รับโทษจากอัลลอสฺ เว้นแต่ความชั่วที่ทำ
 นั้นอัลลอสฺจะลบบมันไป

จากวิธีการอรรถาธิบายแบบอาตีฟีย์ พบว่า

บทเรียนที่ได้รับจากอายะฮ์ อัดลอสฺ ๓๖ ตรีศไว้ในอัลกุรอานว่า:

﴿ وَإِنْ امْرَأَةٌ خَافَتْ مِنْ بَعْلِهَا نُشُوزًا أَوْ إِعْرَاضًا فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا أَنْ
 يُصْلِحَا بَيْنَهُمَا صُلْحًا وَالصُّلْحُ خَيْرٌ وَأُحْضِرَتِ الْأَنفُسُ الشُّحَّ وَإِنْ
 تُحْسِنُوا وَتَتَّقُوا فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا ﴾ ﴿١٢٨﴾

(النساء : الآية 128)

อายะฮ์นี้ได้ให้บทเรียนในลักษณะโดยตรงคือ

1. สิ่งที่สามารถกระทำได้ในยามที่ครอบครัวมีปัญหาคือการตกลงประนีประนอมซึ่งกันและกันโดยฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งยินยอมในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ดังเช่น การกระทำของท่านหญิงเสาะเดาะฮ์

จากวิธีการอธิบายแบบวศิฟีย พบว่า

บทเรียนที่ได้รับจากอายะฮ์ที่1 อัลลอฮ์ﷻตรัสไว้ในอัลกุรอานว่า:

﴿وَإِنْ خِفْتُمْ أَلَّا تَقْسِطُوا فِي الْبَيْنَةِ فَاذْكُرُوا مَا طَابَ لَكُمْ مِنَ النِّسَاءِ مِثْنَىٰ وَتِلْكَ وَرِيعٌ فَإِنْ خِفْتُمْ أَلَّا تَعْدِلُوا فَوَاحِدَةً أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ ذَٰلِكَ أَدْقَىٰ ۖ أَلَّا تَعُولُوا ﴿٣﴾﴾

(النساء : الآية 3)

อายะฮ์นี้ได้ให้บทเรียนในลักษณะโดยตรงคือ

1. ผู้ที่ต้องการแต่งงานกับหญิงกำพร้าควรเป็นธรรมในการให้สินสอด
2. ผู้ที่ต้องการแต่งงานกับหญิงกำพร้าควรมีสินสอดที่ครบ
3. ห้ามให้แต่งงานสำหรับผู้ที่ไม่เป็นธรรมกับหญิงที่กำพร้า

บทเรียนที่ได้รับจากอายะฮ์ที่2 อัลลอฮ์ﷻตรัสไว้ในอัลกุรอานว่า:

﴿فَإِذَا قَضَيْتُمُ الصَّلَاةَ فَادْكُرُوا اللَّهَ فِيمَا وُقِعْتُمْ وَعَلَىٰ جُنُوبِكُمْ فَإِذَا اطْمَأْنَنْتُمْ فَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ ۚ إِنَّ الصَّلَاةَ كَانَتْ عَلَىٰ الْمُؤْمِنِينَ كِتَابًا مَّوْقُوتًا ﴿١٠٣﴾﴾

(النساء : الآية 103)

อายะฮ์นี้ได้ให้บทเรียนในลักษณะโดยตรง คือ

1. เราควรระลึกถึงอัลลอฮ์ทุกๆ เวลา ด้วยการปฏิบัติกรรมดี 5 เวลาแม้ในยามสุขหรือป่วย

2. ควรดำรงการละหมาดให้สมบูรณ์ 4 รอกะอ์ต เมื่อมีความสงบและปลอดภัย

บทเรียนที่ได้รับจากอายะฮ์ที่3 อัลลอฮ์ﷻตรัสไว้ในอัลกุรอานว่า:

﴿لَيْسَ بِأَمَانَتِكُمْ وَلَا أَمَانِي أَهْلِ الْكِتَابِ مَنْ يَعْمَلْ سُوءًا
يُجْزَاهُ وَلَا يَحْدُ لَهُ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا﴾ (النساء : 123)

(النساء : 123)

อายะฮ์นี้ได้ให้บทเรียนในลักษณะโดยตรงคือ

1. ผู้ที่กระทำความผิดผู้นั้นจะต้องได้รับโทษจากอัลลอฮ์ทั้งในโลกนี้และโลกหน้า
2. อัลลอฮ์จะตอบแทนผู้ที่กระทำความผิดบนโลกนี้ด้วยการสูญเสียชีวิตและทรัพย์สิน

จากวิธีการอธิบายแบบนักลิขัยพบว่า

บทเรียนที่ได้รับจากอายะฮ์ที่1 อัลลอฮ์ตรัสไว้ในอัลกุรอานว่า:

﴿وَأَنَّا لِلنِّسَاءِ صَدَقْتِهِنَّ نِحْلَةٌ فَإِنَّ طَبْنَ لَكُمْ عَنْ شَيْءٍ مِنْهُ نَفْسًا فَكُلُوهُ

هَنِيئًا مَرِيئًا﴾ (النساء : 4)

(النساء : 4)

อายะฮ์นี้ได้ให้บทเรียนในลักษณะโดยตรง คือ

1. คำว่า อัลนิฮละฮ์ คือ มะฮัร มะฮัรเป็นสิ่งที่วาญิบ ที่ชายต้องมอบให้แก่ฝ่ายหญิง
- บทเรียนที่ได้รับจากอายะฮ์ที่2 อัลลอฮ์ตรัสไว้ในอัลกุรอานว่า:

﴿إِنْ يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ إِلَّا إِنَّا وَإِنْ يَدْعُونَ إِلَّا شَيْطَانًا

مَرِيدًا﴾ (النساء : 117)

(النساء : 117)

อายะฮ์นี้ได้ให้บทเรียนในลักษณะโดยตรง

1. ผู้ที่มีภาคีกับอัลลอฮ์ พวกเขาจะวิงวอนขอจากเจว็ดหญิงเท่านั้น

บทเรียนที่ได้รับจากอายะฮ์ที่3อัลลอฮ์ตรัสไว้ในอัลกุรอานว่า:

﴿وَيَسْتَفْتُونَكَ فِي النِّسَاءِ قُلِ اللَّهُ يُفْتِيكُمْ فِيهِنَّ وَمَا يُتْلَى

عَلَيْكُمْ فِي الْكِتَابِ فِي يَتِمَى النِّسَاءِ الَّتِي لَا تُوْتُونَهُنَّ مَا كُنَّ

لَهُنَّ وَرَغِبُونَ أَنْ تَنْكِحُوهُنَّ وَالْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الْوَالِدَانِ

وَأَنْ تَقُومُوا لِلَّيْتَمَىٰ بِالْقِسْطِ ۚ وَمَا تَفَعَّلُوا مِنْ خَيْرٍ فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِهِ

عَلِيمًا ﴿١٢٧﴾

(النساء : الآية 127)

อายะฮ์นี้ได้ให้บทเรียนในลักษณะโดยตรงคือ

1. ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลเด็กกำพร้าควรมีความยุติธรรมในทรัพย์สิน
2. ผู้ปกครองไม่ควรห้ามแต่งงานเด็กกำพร้า เมื่อถึงวัยที่สมควร

บทเรียนที่ได้รับจากอายะฮ์ที่ 4 อัดลอสฺ ๑๕๓ ตรีศ ไว้ในอัลกุรอานว่า:

﴿إِنْ بُدُوا خَيْرًا أَوْ تُخَفُّوهُ أَوْ تَعْفُوا عَنْ سُوءٍ فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ عَفْوًا قَدِيرًا

﴿١٤٩﴾

(النساء : الآية 149)

อายะฮ์นี้ได้ให้บทเรียนในลักษณะโดยตรง คือ

1. อัดลอสฺจะไม่ลดบาปของผู้ที่ขโมย

4.5.2 บทเรียนในลักษณะทางอ้อม

จากวิธีการอธิบายแบบอิจญ์ติฮาดพบว่า บทเรียนที่ได้รับจากการอธิบายของท่านหญิงอาอิชะฮฺ ๑๕๓ ในลักษณะทางอ้อม มีดังนี้

1. เด็กกำพร้าที่อยู่ในความดูแลของผู้ปกครองที่ร่ำรวย หรือมีทรัพย์สินสมบัติอยู่แล้วไม่จำเป็นที่จะต้องใช้ทรัพย์สินของเด็กกำพร้า ส่วนผู้ปกครองที่ยากจนนั้น สามารถใช้ทรัพย์สินของเด็กได้ตามความจำเป็นเท่าที่จะปิดกั้นความหิว และปกปิดอวัยวะที่จำเป็นเท่านั้น
2. เกี่ยวกับการสัมผัสภรรยา ท่านอิบนุ มัสอูด ได้กล่าวว่า สัมผัสในที่นี้คือ สัมผัสโดยไม่มีเพศสัมพันธ์ ส่วนท่านอีหม่ามาซาฟีอีได้กล่าวว่า เมื่อสัมผัส น้ำละหมาดก็ใช้การไม่ได้ ส่วนอีหม่ามาลิก กล่าวว่า น้ำละหมาดใช้ไม่ได้ถ้าสัมผัสแล้วมีความต้องการทางเพศ แต่ถ้าไม่มีความต้องการทางเพศน้ำละหมาดก็สามารถใช้ได้
3. ผู้มีประจำเดือนและผู้มีญะนาบะฮฺสามารถเข้าใกล้มัสยิดได้ในยามที่จำเป็นและยามที่ต้องผ่านทางมัสยิด

4. การละหมาดอัลลอฮ์ได้ให้ความง่ายดายแก่มนุษย์ที่เดินทางนั้น ละหมาด 2 รอกะอ์ตเท่านั้นจาก 4 รอกะอ์ต ซึ่งมีเงื่อนไขต้องผ่านความไกลถึง 90 เมตร แต่ถ้าไม่ถึง ก็ไม่สามารถละหมาด 2 รอกะอ์ตได้ และเงื่อนไขนี้สามารถใช้ได้กับผู้ที่จะละศีลอดในยามที่เขานั้นต้องถือศีลอดในเดือนรอมฎอน

จากวิธีการอรรถาธิบายจากรายงานของท่านนบีﷺ พบว่า บทเรียนที่ได้รับจากการอรรถาธิบายของท่านหญิงอาอิชะฮ์   ในลักษณะทางอ้อม มีดังนี้

1. จำนวนครั้งที่นับของผู้ให้นมคือ 3 ครั้ง ขึ้นไปถึงจะหะรอม เพราะท่านนบีﷺ กล่าวว่า ไม่หะรอมผู้ให้นม 1 หรือ 2 ครั้ง

2. ควรทำความดีกับผู้ที่ใกล้ชิดและกับผู้ที่ห่างไกลถึงแม้ไม่ใช่ศาสนาอิสลามก็ตามผู้ที่ใกล้ชิด หมายถึง ใกล้ชิดในทางพื้นที่ หรือเครือญาติ หรือในทางศาสนา ส่วนผู้ที่ห่างไกล หมายถึง ผู้ที่ไม่ใช่เครือญาติ

3. ผู้ที่ไม่มีภาคีกับอัลลอฮ์ หรือผู้ที่เคารพอัลลอฮ์ ถึงแม้เขานั้นได้ทำผิดเล็กหรือใหญ่ก็ตาม อัลลอฮ์ก็ทรงให้อภัยเสมอ

4. ความผิดที่มุสลิมทุกคนกระทำนั้นย่อมได้รับโทษจากอัลลอฮ์ เว้นแต่ว่ามุสลิมคนนั้นได้กระทำผิด แล้วสำนึกผิดจากการกระทำผิด และทำการเตาบะฮ์กับอัลลอฮ์ การกระทำของมุสลิมเช่นนี้ อัลลอฮ์จะทรงลบความผิดนั้นไป

จากวิธีการอรรถาธิบายแบบอาดีฟีย์ พบว่าบทเรียนที่ได้รับจากการอรรถาธิบายของท่านหญิงอาอิชะฮ์   ในลักษณะทางอ้อม มีดังนี้

1. การตกลงประนีประนอมสามารถเกิดขึ้นได้กับสามีภรรยาที่มีปัญหาเมื่อฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งยินยอมในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง แต่ถ้าหากว่าไม่มีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งยินยอมให้ซึ่งกันและกันแล้วก็เป็นที่จะต้องแยก แต่การแยกทางนั้นเป็นสิ่งที่อัลลอฮ์ทรงเกลียดที่สุด

จากวิธีการอรรถาธิบายแบบวัศฟีย์ พบว่าบทเรียนที่ได้รับจากการอรรถาธิบายของท่านหญิงอาอิชะฮ์   ในลักษณะทางอ้อม มีดังนี้

1. ผู้ต้องการแต่งงานกับหญิงกำพร้าควรมีความยุติธรรมทั้งทางด้านการให้สินสอด และการแต่งงานเมื่อชายมีภรรยา 4 คน ก็ไม่ควรที่จะทิ้งภรรยาให้อยู่ในความทุกข์

2. การละหมาด 5 เวลา และสมบรูณ์ 4 รอกะอ์ตในยามปลอดภัย และ ถ้าหากว่าในยามเดินทาง ป่วย ก็สามารถลดจาก 4 รอกะอ์ต เป็น 2 รอกะอ์ต

3. ผู้ที่ระทำความผิดอัลลอฮฺทรงได้รับโทษทั้งโลกนี้และโลกหน้า ทั้งชีวิตและทรัพย์สิน และตรงกันข้ามกัน ผู้ที่ระทำความดีอัลลอฮฺจะทรงตอบแทนทั้งโลกนี้ และโลกหน้าทั้งชีวิตและทรัพย์สิน

จากวิธีการอธิบายแบบนคีสย์ พบว่าบทเรียนที่ได้รับจากการอธิบายของท่านหญิงอาอิชะฮฺ رضي الله عنها ในลักษณะทางอ้อม มีดังนี้

1. อันนิฮฺละฮฺ คือ มะฮฺร เป็นสิ่งที่วาญิบที่ชายต้องมอบให้แก่ฝ่ายหญิง ถ้ามะฮฺรไม่มี หรือไม่ครบ ก็ไม่สามารถที่จะแต่งงานได้ ซึ่งอัลลอฮฺทรงห้ามผู้ที่แต่งงานไม่มีสินสอด

2. เจ็ดหญิงหรือพระพุทธรูปเป็นที่พึงของพวกที่มีภาคีกับอัลลอฮฺ ซึ่งเป็นรูปปั้นที่ไม่มีชีวิต ที่ไม่ให้โทษ และไม่ให้ประโยชน์ใดๆ แก่พวกเขา แต่ในตรงกันข้ามกันพวก มุสลิมีนนั้นศรัทธาต่ออัลลอฮฺ เพียงองค์เดียวมีชีวิต และไม่ตาย

3. ผู้ดูแลเด็กกำพร้าหรือผู้ปกครองควรให้ทรัพย์สินของเด็กกินและให้เด็กได้แต่งงานเมื่อถึงวัย แต่ถ้าเด็กนั้นไม่สามารถที่จะดูแลทรัพย์สินได้ก็ควรที่จะดูแลต่อไป

4. อัลลอฮฺจะทรงยกโทษผู้ที่ระทำความผิดจากสิ่งที่เขาทำความผิด โดยการที่เขาขึ้นขอภัยโทษจากอัลลอฮฺ แล้วอัลลอฮฺจะทรงยกโทษแก่ผู้นั้น